jazyková animace
sprach

Tandem

FEEL ŠPÁß!

Česko-německá jazyková animace

Deutsch-tschechische Sprachanimation

vorWORT
předMLUVA

Zrození jazykové animace v česko-německém kontextu je možné přesně určit: 4.července 1997 nadchnul pedagogický pracovník Tandemu Regensburg Hansjürgen Karl účastníky jednoho ze svých seminářů pro „Čechiš/njemezki šprechn".
Toto „animování" popsal Karl ve čtyřstránkovém skriptu, který se postupem let natolik rozrostl, až vznikla 28-stránková brožurka „Sprachanimation XXL" a česko-německý slovníček „Do kapsy" („Für die Hosentasche"). Mimo to byl dán podnět pro uspořádání třech česko-polsko-německých workshopů, z jejichž pracovních výsledků vznikl CD-ROM „TrioLinguale" (viz též: www.triolinguale.eu), stejně jako pro organizování vzdělávacích kurzů, během nichž se Tandemu postupně podařilo vyškolit kolem 50 jazykových animátorů a animátorek. Za zvláště inovativní a kreativní přístup při zprostředkování jazyka byl Tandem v roce 2006 oceněn Evropskou jazykovou pečetí. Nejmladším projektem v oblasti jazykové animace je tato brožura „Feel špáß!".

Její koncept vznikl v rámci semináře „Poijd si pokezat, Las uns kvačn" (Běšiny, 2006). Zde se na základě společné tvořivé práce jazykových animátorů, pracovníků s mládeží a Tandemu ukázala nejen potřeba jazykovou animaci dále rozvíjet, ale i umožnit širšímu okruhu veřejnosti se s touto metodou seznámit a využít ji v praxi.

„Výsledek" tohoto setkání držíte právě v rukách. Je jakýmsi shrnutím nejzajímavějších animačních projektů, které vám, jak věříme, blíže nastíní jazykovou animaci jako takovou a zároveň budou inspirací pro další práci. Naším cílem je podat co nejširší přehled možných způsobů užití jazykové animace, vyhýbali jsme se proto podrobným popisům jednotlivých her. Všechny **tučně a oranžově** označené hry však najdete na výše zmíněném CD-ROMu Triolinguale nebo na internetové adrese www.triolinguale.eu.

Nyní už nezbývá než poděkovat celému redakčnímu týmu a samozřejmě největšímu „sponzorovi" celé akce – České národní agentuře Mládež, bez jejíž finanční podpory bychom vydání této brožury nezvládli zrealizovat, a vám popřát to nejlepší na cestě za dalším mezinárodním špásováním.

Die Geburtsstunde der von Tandem entwickelten deutsch-tschechischen Sprachanimation lässt sich genau datieren: Am 4. Juli 1997 begeisterte Hansjürgen Karl, bei Tandem Regensburg als pädagogischer Mitarbeiter unter anderem für den Bereich Sprache zuständig, im Rahmen eines Tandem-Seminars die Teilnehmer/-innen für das „Čechiš-Šprechn". Parallel dazu entwarf Karl ein vierseitiges Skript, aus dem sich im Laufe der Jahre die 28-seitige Broschüre „Sprachanimation XXL" und das deutsch-tschechische Wörterbuch „Do kapsy" (Für die Hosentasche) entwickelten. Daneben wurden drei deutsch-tschechisch-polnische Workshops initiiert, während derer die CD-Rom „TrioLinguale" (auch: www.triolinguale.eu) entstand sowie drei Kurse zur Ausbildung von mittlerweile gut 50 Sprachanimateur/-innen. Die Arbeit des Tandem-Teams wurde im Jahr 2006 mit dem Europäischen Sprachensiegel ausgezeichnet. Das jüngste Projekt im Bereich Sprachanimation ist die Broschüre „Feel špáß!".

Das Konzept für die neue Tandem-Publikation entstand beim Seminar „Poijd si pokezat, Las uns kvačn" (Běšiny, 2006). Bei dem Treffen haben die beteiligten Sprachanimateure/-innen und die im Jugendbereich tätigen Teilnehmer/-innen nicht nur über Sprachanimation diskutiert. Vielmehr haben sie ihre Ideen kreativ in die Tat umgesetzt. Dabei kristallisierte sich deutlich heraus, dass die Methode weiter ausgebaut und einer breiteren Öffentlichkeit näher gebracht werden sollte.

In der Broschüre „Feel špáß!" enthalten ist eine kurze Zusammenfassung der interessantesten sprachanimatorischen Projekte, die die Sprachanimation in ihrer Breite vorstellt und zugleich zur Inspiration für alle, die in der deutsch-tschechischen Jugendarbeit tätig sind, dienen soll. Um einen Überblick über die möglichen Anwendungen der Sprachanimation zu geben, wurden die angewandten Spiele und Übungen genannt, im Detail allerdings nicht beschrieben. Die Erklärungen zu den **mit oranger Farbe markierten** Spielen sind zu finden auf der CD-ROM „TrioLinguale" oder online unter www.triolinguale.eu.

Für die Umsetzung der Ideen in die Tat beziehungsweise „in die Broschüre" möchte sich Tandem beim Redaktionsteam und allen anderen, die zum Gelingen der Broschüre beigetragen haben, bedanken. Besonderer Dank gilt der tschechischen Nationalagentur JUGEND und ihrer finanziellen Unterstützung. Nun bleibt nur noch zu wünschen: „Feel" Erfolg auf dem Weg zu weiterem internationalen „Špáß ".

Obsah

vorWORT
předMLUVA 1

Sprachanimation
Jazyková animace 4

Was ist das?
Co to je? 4

Enstehung und Entwicklung
Vznik a vývoj 6

beiSPIELE
příKLADY 8

In der šůle
We schkole 8

Familie Čermak unterwegs
Rodina Čermákova na cestách 9

Werbung für Tschechisch
Reklama na čestinu 12

In der frajcajt
We wolnähm tschaße 15

Sommerferienlager
Letní prázdninový tábor 15

Deutsch-tschechische Kinderwoche
Česko-německý týden pro děti 18

Im berůfspraktykum
Prschi odborniech praxiech 21

A je to! / Auf geht´s! - Bystřice - Guben
Freiwillige Berufliche Praktika
Program odborných prací- Bytřice - Guben 22

Berufsschule Jirkov
Učiliště Jirkov 25

Baj fortbyldungen
Na seminahrschiech 28

Begleitender Sprachkurs
für Projektakteure/-innen
Doprovodný jazykový kurz 29

Planungsseminar für
Deutsch-tschechische Schulprojekte
Plánovací seminář
česko-německých školních projektů 32

Unt andrsvó
A jindä 34

Wegweiser
Rozcestník 37

Über Tandem
O Tandemu 38

nachWORT
doSLOV 41

Sprachanimation
Jazyková animace

Was ist das?
Co to je?

Jazyková animace nabízí ***zábavný způsob, jak se naučit základům cizího jazyka*** *a své znalosti pak dál rozvíjet,* ***pomáhá zvládnout komunikaci v interkulturních skupinách*** *a zvyšuje u účastníků míru vnímavosti pro sebe sama i okolí.*

Jazyková animace nabízí zábavný způsob, jak rychle zvládnout základy cizího jazyka a své znalosti pak dál rozvíjet. Nejedná se však o systematickou výuku. V čem je tedy jazyková animace jiná?

Místo na jazykovou správnost vyjádření klade v první řadě důraz na výsledek komunikační situace. Není důležité, jestli se domluvím „rukama – nohama" nebo pro vyjádření své myšlenky použiji slova. Nezáleží na tom, zda si jízdenku do Sedlce-Prčice koupím za „třicet dvě

Sprachanimation ***ist eine unkonventionelle und zugleich unterhaltsame Methode zum Erlernen der Grundlagen einer Fremdsprache*** *und zur Vertiefung der erworbenen Kenntnisse. Sie* ***hilft bei der Kommunikation in interkulturellen Gruppen*** *und vergrößert das Wahrnehmungsvermögen der Teilnehmenden sich selbst und den anderen gegenüber.*

Sprachanimation ist eine einzigartige Methode, mit Hilfe derer die Grundlagen einer Fremdsprache erlernt und die erworbenen Kenntnisse vertieft werden können. Es handelt sich dabei nicht um das systematische Erlernen einer Fremdsprache in einer Lehrer-Schüler Beziehung. Anstatt auf die sprachliche Korrektheit der Aussage wird der Schwerpunkt auf das Ergebnis der Kommunikationssituation gelegt. Es ist nicht

koruny" nebo „čicit dva koruna". Podstatné je, že skutečně dostanu jízdenku do Prčic a ne do Pšovky u Mělníka. Trénujeme srozumitelné bezprostřední předání informace.

Koncepce jazykové animace vychází z poznatku, že nejúčinněji se učíme tehdy, můžeme-li nabyté znalosti přímo využít v praxi. Jazykové animátorky a animátoři tedy usilují o to, aby tréninkové komunikační situace byly v maximální možné míře blízké těm, ve kterých pak cizí jazyk budeme používat. Čeká-li nás například pokládání dlaždiček s kolegou-cizincem, provedeme animaci přímo na stavbě. Tam si totiž můžeme sáhnout na všechno, co nás při „ostrém nasazení" bude obklopovat, a vyzkoušet si to. V ideálním případě se animace zúčastníme s cizojazyčným kolegou. Vyzkoušíme si, jak moc si navzájem rozumíme, a naučíme se svou komunikaci optimalizovat. Zvykneme si na chování druhého, na jeho způsob vyjadřování a přízvuk. Můžeme taky zapříst rozhovor a začít pomalu vytvářet důvěrnější vztah.

Mohli bychom samozřejmě počkat na první pracovní den a začít se seznamovat s osobou a jazykem komunikačního partnera až tehdy. Jazyková animace však čas potřebný pro seznámení a **překonání ostychu, kulturních rozdílů a jazykových překážek** výrazně zkracuje. V případě práce se skupinou dokáže urychlit její integraci. Nejen že jazyková animace účastníkům pomáhá uvědomovat si a vyjadřovat vlastní pocity a názory, ale snaží se i zvýšit jejich vnímavost pro názory druhých, a tak usnadnit první kroky v cizím prostředí.

---

*Jazyková animace je podobná hře na pískovišti. Všechno je jako ve skutečnosti, ale máme svobodu **zkoušet nové** věci (komunikační postupy) **bez obav z neúspěchu**.*

Proč ale mluvíme o jazykové animaci? Má něco společného s animátorem na hotelové pláži nebo s kreslenými filmy? Trochu ano - stejně jako hotelový animátor zve hosty k prázdninovým aktivitám a animátor televizních večerníčků uvádí v pohyb kreslené postavičky, rozhýbává jazykový animátor doslovně i přeneseně účastníky a zve je k aktivitě jazykové. Snaží se povzbudit jejich iniciativnost a kreativitu, inspirovat je ke hrám s jazykem, s vlastním tělem i myšlenkami. Pomáhá účastníkům vymanit se ze svěrací kazajky schematického myšlení všedního dne a nutí podívat se na svět z jiného úhlu. Přes cizí jazyk se s účastníky snaží dobrat k poznání a pochopení druhého.

entscheidend, ob man sich mit „Händen und Füßen" verständlich macht oder Gedanken mit Worten zum Ausdruck bringt. Es ist zweitrangig, dass man bei der Aussprache des Wortes Erfurt das R zweimal heftig rollt und ein „sehr gut" eher wie „sähr gut" klingt. Die Hauptsache ist, dass man nach Erfurt und nicht nach Erlangen kommt und dass der Gastgeber das Kompliment versteht. Im Rahmen der Sprachanimation wird verständliche direkte Informationsübermittlung geübt.

Das Konzept der Sprachanimation geht von der Erkenntnis aus, dass man am wirkungsvollsten lernt, wenn die erworbenen Kenntnisse direkt in der Praxis eingesetzt werden können. Die Sprachanimateur/-innen gestalten die Situationen, in denen Kommunikation geübt werden soll, alltagsnah. Wenn zum Beispiel ein Fliesenleger einem fremdsprachlichen Kollegen gegenüber steht, wird die Animation direkt auf der Baustelle durchgeführt. Denn vor Ort kann alles, was einen umgeben wird - „wenn es zur Sache geht", auch berührt, ausprobiert und benannt werden. Im Idealfall gestalten die Sprachanimateur/-innen die Animation für ihre Schützlinge und der fremdsprachlichen Kollegen gemeinsam. So kann „in der Realität" ausprobiert werden, inwieweit man sich gegenseitig versteht und gleichzeitig lernen die Teilnehmer/-innen, ihre Kommunikationsfähigkeit zu optimieren. Man bekommt ein Gefühl dafür, wie der andere agiert und reagiert, für seine Art des Sprechens und seine Sprache selbst. In diesem „Lernumfeld" können die Teilnehmer/-innen auch leichter gemeinsame Gesprächsthemen finden und langsam aber sicher eine vertrauensvolle Beziehung bilden.

Natürlich könnte man auch auf den ersten Arbeitstag warten und erst dann damit beginnen, die Sprache und die Persönlichkeit des/der Kommunikationspartners/-in zu erforschen. Sprachanimation jedoch verkürzt deutlich die Zeitspanne, die für das gegenseitige Kennen lernen sowie für das **Überwinden von Scham, Kulturunterschieden und Sprachbarrieren** vonnöten ist. Sprachanimation hilft den Teilnehmer/-innen, eigene Gefühle und Ideen bewusst wahrzunehmen, sie zu formulieren. Sie dient auch dazu, die Empathie der Teilnehmer/-innen für Ideen und Positionen der anderen zu steigern und erleichtert somit die ersten Schritte in einem fremden Umfeld.

---

*Sprachanimation ähnelt dem Spiel im Sandkasten. Alles ist wie in der Wirklichkeit, nur haben die Teilnehmer/-innen die Gelegenheit, **ohne Angst vor dem Scheitern Neues** (neue Kommunikationstechniken) **zu erproben**.*

Celá řada cvičení je jazykového charakteru. Chceme-li však nejen mluvit, ale také myslet jinak než obvykle, musíme se otevřít a uvolnit. Proto jsou součástí jazykové animace i hry a cvičení známé z dětských táborů (např. rozehřívačky či dovednostní soutěže), teambuildingové aktivity, techniky užívané v dramatické výchově (např. pantomima) či zážitkové pedagogice.

Zařazení jednotlivých technik se samozřejmě liší případ od případu. Jiný jazykově animační zážitek si odnesou účastníci hodinového programu v městském parku a jiný účastnice týdenního výměnného pobytu s jazykově animačními prvky.

Na následujících stránkách vám představíme několik rozličných případů, kdy byla jazyková animace úspěšně použita. Třeba vás inspirují a napadne vás, kde byste tuto metodu mohli použít právě vy.

Warum aber wird das Konzept „Sprachanimation" genannt? Gibt es da Ähnlichkeiten zu Freizeitanimateur/-innen in Ferienclubs oder etwa zu Zeichentrickfilmen? Zu einem bestimmten Grad schon: So wie Ferienclubanimateur/-innen die Gäste zu Freizeitaktivitäten locken und wie Trickfilmmacher/-innen zweidimensionale Helden zum Leben erwecken, bringen die Sprachanimateur/-innen, im wörtlichen wie im übertragenen Sinne, die Sprachanimationsteilnehmer/-innen in Bewegung und laden sie zu Sprechaktivitäten ein. Sie versuchen, die Initiative und Kreativität der Leute anzuregen und inspirieren sie zu Sprach- und Gedankenspielen. Sie helfen den Teilnehmer/-innen, aus der Zwangsjacke des alltäglichen schematischen Denkens herauszubrechen und die Welt aus einem anderen Blickwinkel zu betrachten. Fremdsprachenkenntnisse sind die Grundlage für ein gegenseitiges Verstehen.

Eine ganze Reihe von sprachanimatorischen Übungen hat einen sprachlichen Charakter. Wenn die Teilnehmer/-innen aber nicht nur anders als üblich sprechen, sondern auch anders denken wollen, müssen sie sich öffnen. Deshalb sind Spiele und Übungen, die aus Kindersommerlagern bekannt sind, Teambuilding-Aktivitäten und die von Theater- oder Erlebnispädagogen/-innen eingesetzten Techniken ein Bestandteil der Sprachanimation.

Der Einsatz der einzelnen Techniken und ihre Intensität unterscheiden sich von Fall zu Fall. Die Teilnehmer/-innen eines einstündigen Programms im Stadtpark werden ein anderes sprachanimatorisches Erlebnis haben als die Teilnehmer/-innen eines wochenlangen Schüleraustauschs.

Auf den folgenden Seiten werden unterschiedliche Beispiele zum Einsatz der Sprachanimation vorgestellt. Vielleicht lässt sich der eine oder die andere inspirieren und findet auch in seinem Umfeld Einsatzfelder für die Sprachanimation.

Enstehung und Entwicklung
Vznik a vývoj

10 let Tandemu - 10 let česko-německé jazykové animace - a každým rokem trochu více…

Již při prvních organizovaných setkáních mládeže se využívalo jazykových her k bližšímu zprostředkování cizího jazyka, aniž by někdo mluvil o jazykové animaci.

Koncept jazykové animace byl vytvořen v 90. letech Německo-francouzskou agenturou pro mládež (DFJW) a „představuje hravou formu uchopení jazyka během setkání mládeže" (http://www.ofaj.org).

Kdo se pokusí vyhledat pojem jazyková animace na internetu, najde vedle odkazů na německo-francouzskou a německo-polskou jazykovou animaci především stránky o česko-německé jazykové animaci, která existuje od roku 1997 díky svému „otci" Hansjürgenu Karlovi (Tandem Regensburg). Spolupráce Tandemu s Německo-polskou agenturou pro mládež (DPJW) v oblasti jazykové animace je patrná i z následující časové osy:

- **1997** jsou německým účastníkům jednoho z prvních seminářů Tandemu zprostředkovány základy češtiny hravou formou – jazykovou animací.
- **1998** vznikají první pracovní podklady k brožurce „Sprachanimation XXL", které se postupně rozšířily na 28 stran.
- **1999** organizuje Tandem ve spolupráci s Německo-polskou agenturou pro mládež (DPJW) workshopy a tzv. „setkání expertů", při kterých vznikají další materiály a nápady rozvíjející jazykovou oblast.
- **2000** objevuje se první vydání malého jazykového průvodce „Do kapsy – Für die Hosentasche", jehož součástí je rovněž jazyková animace.
- **2001** se koná druhý česko-německo-polský workshop na téma jazyková animace (Polesí, Česko).

10 Jahre Tandem, 10 Jahre deutsch-tschechische Sprachanimation – und jedes Jahr ein bisschen mehr…

Bereits bei den ersten organisierten Jugendbegegnungen wurde Sprachanimation eingesetzt, ohne dass die mit vielen Spielen verbundene Sprachvermittlung als „Sprachanimation" bezeichnet wurde.
Das Konzept der Sprachanimation als solche wurde in den 90-er Jahren vom Deutsch-Französisches Jugendwerk (DFJW) entwickelt und „sieht eine spielerische Sprachsensibilisierung während der Jugendbegegnungen vor." (http://www.ofaj.org)

Wer im Internet nach dem Begriff Sprachanimation sucht, findet neben Einträgen zur deutsch-französischen und deutsch-polnischen Sprachanimation vor allem Seiten über die deutsch-tschechische Sprachanimation, die seit 1997 existiert und von Hansjürgen Karl ins Leben gerufen wurde. Die Kooperation des Deutsch-Polnischen Jugendwerks (DPJW) mit Tandem Regensburg und Pilsen im Bereich der Sprachanimation zeigt sich auch in der folgenden Zeitleiste:

- **1997** werden auf einem der ersten Tandem-Seminare den deutschen Teilnehmer/-innen Grundlagen der tschechischen Sprache mit der Methode der Sprachanimation vermittelt.
- **1998** erscheinen die Arbeitsunterlagen zur „Sprachanimation XXL", die nach und nach auf 28 Seiten ausgebaut werden.
- **1999** beginnen die von Tandem organisierten Expertentreffen und Workshops in Kooperation mit dem DPJW, bei denen weitere Materialien und Ideen zum Bereich Sprachanimation entstehen.
- **2000** erscheint die erste Auflage des Minisprachführers „Do kapsy – Für die Hosentasche" mit einem eigenen Teil zur Sprachanimation.
- **2001** findet der zweite deutsch-tschechisch-polnische Workshop zur Sprachanimation im tschechischen Polesí statt.
- **2002** wird bereits der dritte Ausbildungskurs für Sprachmit-

- **2002** probíhá již třetí vzdělávací kurz jazykových zprostředkovatelů v oblasti školních a mimoškolních setkání (Klenčí, Česko).
- **2003** nabízí Tandem na základě vysoké poptávky první vzdělávací kurz jazykových animátorů. Vychází „Příručka pro školy a sdružení dětí a mládeže – Česko-německá setkání" , ve které je jazykové animaci věnováno 14 stran. Česká verze se objevuje v roce 2005.
- **2004** se poprvé objevuje představení jazykové animace a vyškolených jazykových animátorů na Tandemem spravovaném česko-německém portálu pro mladé www.ahoj.info.
- **2005** vychází ve spolupráci s DPJW druhé vydání CD-ROMu česko-německo-polské jazykové animace „Triolinguale". Koná se druhý vzdělávací kurz jazykových animátorů.
- **2006** získává Tandem Evropskou jazykovou cenu LABEL za využití jazykové animace v rámci programu odborných praxí „A je to!". Během semináře jazykové animace v Běšinách vznikají podklady pro vznik této brožurky.
- **2007:**
  jsou během třetího vzdělávacího kurzu vyškoleni další jazykoví animátoři.
  vychází šesté vydání „Do kapsy" (celkový náklad do roku 2007: 37 000 kusů).
  na adrese www.triolinguale.eu je spuštěno „TrioLinguale online" a společně s touto brožurkou „Feel Špáß - Česko-německá jazyková animace" představeno veřejnosti.

V posledních letech ve velké míře stoupá v Německu zájem o češtinu. S tím samozřejmě souvisí také zvýšená poptávka po jazykové animaci. Díky jazykovým animátorům, které Tandem vyškolil, se jazyková animace dostává mezi stále širší okruh publika, což zvyšuje poptávku. Jde se kupředu!

tler/-innen zum Einsatz bei Schüler- und Jugendbegegnungen in Klenčí durchgeführt.

- **2003** wird aufgrund der starken Nachfrage nach Sprachanimation der erste Ausbildungskurs angeboten. In dem „Praxishandbuch für Schule und Jugendarbeit" werden der Sprachanimation 14 Seiten gewidmet. Die tschechische Version erscheint 2005.
- **2004** werden die von Tandem ausgebildeten Sprachanimateur/-innen sowie die Sprachanimation erstmals auf dem von Tandem betreuten deutsch-tschechischen Jugendinformationsportal www.ahoj.info vorgestellt.
- **2005** wird in Kooperation mit dem DPJW die zweite Auflage der CD-Rom „TrioLinguale" zur deutsch-tschechisch-polnischen Sprachanimation herausgegeben. Es findet der zweite Ausbildungskurs für Sprachanimateur/-innen statt.
- **2006** erhält Tandem das Europäische Sprachensiegel für den Einsatz von Sprachanimation bei dem Programm „Freiwillige Berufliche Praktika". Während des Sprachanimationsseminars in Běšiny entstehen Materialien für die Erstellung dieser Broschüre.
- **2007:**
  werden bei einem dritten Ausbildungskurs weitere Sprachanimateur/-innen ausgebildet
  erscheint die sechste Auflage von „Do kapsy" (Gesamtauflage bis 2007: 37.000 Stück).
  wird unter www.triolinguale.eu „TrioLinguale online" freigeschaltet und gemeinsam mit der Broschüre „Feel Špáß - Deutsch-tschechische Sprachanimation" der Öffentlichkeit vorgestellt.

In den letzten Jahren stieg das Interesse am Tschechischen in sehr hohem Maße an. Damit verbunden erhöhte sich natürlich auch die Nachfrage nach deutsch-tschechischer Sprachanimation. Dank der von Tandem geschulten Sprachanimateur/-innen wird Sprachanimation einem immer größeren Kreis nahe gebracht, was wiederum die Nachfrage erhöht. Es geht voran!

beiSPIELE
příKLADY

In der šůle
We schkole

Zejména v příhraničních regionech bude potřeba „sousedského porozumění" hrát stále důležitou roli. Škola jako vzdělávací instituce může napomoci s odbouráváním jazykové bariéry (výuka jazyků) a zvyšovat u dětí povědomí o soužití v regionu (historie, zeměpis, vlastivěda atd.). Jazyková animace nabízí možnost tyto snahy podpořit, a to např.:

- formou tematického projektového týdne;
- jako „předskokan" klasické výuky (němčiny/češtiny);
- jako doplnění běžné jazykové výuky;
- během setkání s partnerskou školou;
- jako příprava před školním výletem do sousední země;

Das Bedürfnis, die „Nachbarn" zu verstehen, spielt vor allem in den Grenzgebieten eine Rolle. Die Schule als Bildungsträger kann helfen, die sprachlichen Barrieren abzubauen (Sprachunterricht) und das Zusammenleben in der Region in das Blickfeld der Kinder zu rücken (Geschichte, Geographie, Heimat- und Sachkunde etc.). Dabei kann die Sprachanimation behilflich sein, zum Beispiel:

- in Form einer thematischen Projektwoche;
- als Vorreiter des regulären Sprachunterrichts;
- als Ergänzung des regulären Sprachunterrichts;
- während eines Treffens mit der Partnerschule;

- přímo během pobytu v zahraničí

Následující příklady představují dvě různé formy využití jazykové animace ve škole. V obou případech jsou školní programy vytvořeny tak, aby je bylo možno provést bez velkého organizačního zatížení školy.

Ale rozhodne-li se škola např. pro jazykovou animaci formou projektového týdne, je spolupráce animátorů a učitelů velice důležitá už v přípravné fázi. Je tak možné naplánovat co nejrozmanitější škálu činností a témat, která vyhovují potřebám dané školy.

- als Vorbereitung für eine Klassenfahrt ins Nachbarland;
- während des Aufenthaltes im Ausland

Folgende Beispiele zeigen zwei verschiedene Formen von Sprachanimation in der Schule: das erste in inszenierten Lehrräumen, das zweite als ein Programm ohne großen Materialaufwand. In beiden Fällen sind die Schulklassenprogramme so konzipiert, dass sie ohne großen organisatorischen Aufwand für die Schule durchgeführt werden können. Bei einer Projektwoche hingegen ist die Zusammenarbeit zwischen den Sprachanimateuren/-innen und der Lehrerschaft schon im Vorfeld sehr wichtig, damit ein möglichst buntes Angebot an Tätigkeiten und Themen speziell für die jeweilige Schule gesichert werden kann.

Familie Čermák unterwegs
Rodina Čermákova na cestách

V česko-německém příhraničí se určitá německá základní škola chystá zavést na II. stupni český jazyk jako volitelný nebo povinný předmět. Škola má již několik let partnerskou školu v Čechách, popř. se chystá takové partnerství navázat. Český jazyk má být představen co nejatraktivnějším způsobem. Program je koncipován pro žáky od 5. ročníků a je dlouhý 2-5 hodin. K jeho provedení je zapotřebí sportovní hala, aula nebo velká místnost, protože se používají velké kulisy.

An einer deutschen Haupt- oder Realschule im deutsch-tschechischen Grenzgebiet soll Tschechisch als Wahl- oder Pflichtfach eingeführt werden. Die Schule hat seit längerem eine Partnerschule in Tschechien oder will eine Partnerschaft knüpfen. Das Interesse der Schüler/-innen an der tschechischen Sprache soll geweckt werden. Das Schulklassenprogramm ist für Schüler/-innen ab der fünften Jahrgangsstufe konzipiert und soll zwischen zwei und fünf Stunden dauern. Für die Durchführung (großer Aufbau) sind eine Halle, eine Aula oder ein anderer großer Raum nötig.

Cíle:
- prvotní seznámení se s řečí, českými písmeny a jejich výslovností;
- objevování toho, co mají obě řeči, ale i země společného, využití mnemotechnických pomůcek pro propojení s vlastními vědomostmi;
- zvýšit chuť používat češtinu v reálných situacích;
- rozpoznat osobní prospěch - češtinu lze aktivně používat, jelikož Česko je sousední země a leží blízko

Ziele:
- ein erstes Herantasten an die Sprache, an tschechische Buchstaben und ihre Aussprache;
- Gemeinsamkeiten der beiden Sprachen und Länder entdecken, Eselsbrücken zu Bekanntem schlagen;
- Lust am Ausprobieren in der realen Situation wecken;
- persönliches Nutzen erkennen: Tschechisch kann aktiv benutzt werden, denn das Nachbarland ist sehr nah

V hale (aule) jsou postaveny tři scény. Obchod s potravinami,

Zwei bis drei Sprachanimateure/-innen begrüßen die Schulklas-

šatna a kancelář. Dva až tři jazykoví animátoři představí žákům (max. 30) rodinu Čermákových. Tato fiktivní rodina z Chebu se chystá napsat turistického průvodce česko-německým příhraničím. Než se vydají na cestu, musí si sbalit kufry a nakoupit potraviny. Potřebují také informace o nejrůznějších místech a pamětihodnostech podél společné hranice. Proto žádají své přátele (přítomné žáky) o pomoc.

Než se žáci pustí do řešení zadaných úkolů v jednotlivých inscenovaných místnostech, seznámí se s českou abecedou. V novinách vyhledají písmena (s háčky a čárkami) a dozví se, jak se vyslovují. Při dalších hrách si vyzkouší spojit výslovnost těchto hlásek s jejich písemnou formou.

se (maximal 30 Personen). In der Halle sind drei Spielräume aufgebaut. Ein Lebensmittelgeschäft, ein Umkleideraum und ein Büro. Den Schüler/-innen wird Familie Čermák vorgestellt. Die fiktive Familie aus Cheb möchte einen Reiseführer über die gemeinsame Grenzregion schreiben. Bevor die Familienmitglieder losfahren, müssen sie ihre Koffer packen und einkaufen gehen. Sie brauchen auch Informationen über die verschiedenen Orte und Sehenswürdigkeiten entlang der deutsch-tschechischen Grenze. Sie bitten daher ihre Freunde (die anwesenden Schüler/-innen), ihnen zu helfen.
Bevor die Schüler/-innen mit dem Aufgabenlösen in den jeweiligen Spielräumen beginnen, lernen sie das tschechische Alphabet kennen. Sie suchen in der Zeitung unterschiedliche Buchstaben (mit Häkchen und Strichen) und erfahren, wie diese ausgesprochen werden. In weiteren Spielen wird versucht, die Aussprache mit dem Buchstaben-Bild zu verbinden.

In zwei Gruppen aufgeteilt wählen die einen Schüler/-innen zum Beispiel den Buchstaben Š (sch), während sich die anderen an das Č (tsch) wagen. Die Schüler/-innen stehen sich in Reihen gegenüber. Eine Gruppe skandiert den Buchstaben, die anderen versuchen, ihn zu erkennen, dem entsprechenden Buchstabenbild zuzuordnen und das richtige Kärtchen zu heben.

Die Festigungsphase ist sehr wichtig, weil sämtliche Anweisungen für die Arbeit in den Spielräumen mit tschechischen Buchstaben geschrieben sind:

TAJLT OJCH BITE AUF, ZÓ DAS DÝ HELFTE FON OJCH KOJFR ZINT UND DÝ ANDERE HELFTE FRKOJFR.

Dann geht es in die Spielräume.
Im Lebensmittelgeschäft werden nur tschechische Lebensmittel (leere Verpackungen) verkauft. Deshalb wurde die Einkaufsliste auf Tschechisch geschrieben. Der Käufer sagt dem Verkäufer, was er haben

Žáci se rozdělí do dvou skupin. Každá skupina si zvolí jedno české písmeno, např. jedna Š (sch) a druhá Č (tsch). Žáci utvoří dvě řady a postaví se naproti sobě. První skupina začne skandovat své vybrané písmeno a druhá se jej snaží rozpoznat a určit kartičku, na které je napsané.

Tato fáze je pro další práci velice důležitá, jelikož veškerá zadání úkolů v inscenovaných místnostech jsou psaná pomocí českých písmen.

TAJLT OJCH BITE AUF, ZÓ DAS DÝ HELFTE FON OJCH KOJFR ZINT UND DÝ ANDERE HELFTE FRKOJFR.

A jde se na věc.

V obchodě s potravinami se prodávají pouze české produkty (prázdné obaly). Proto je jasné, že je nákupní lístek napsaný česky. Zákazník přečte prodavači, co si přeje, a po nákupu se pomocí nakoupených potravin snaží svůj lístek přeložit do němčiny, př. sušenky kávenky – Kaffeekekse.

V šatně se balí kufry pro mámu, tátu, syna a dceru. Žáci si mohou vybrat, jaké oblečení sbalí, ale seznam věcí v kufru má být napsaný v obou jazycích. K dispozici mají plakát s názvy barev a dvojjazyčný seznam veškerých druhů oblečení v šatně. Pak už je třeba jen správně kombinovat: Schwarze Jeans – černé džíny.

V kanceláři se na počítačích sepisují informace pro Čermákovy. Kam zajít na jídlo, jaké památky v daném městě navštívit atd. Texty píší žáci německy, ale pomocí českých písmen, podobně jako je psané zadání úkolů (viz výše). Doplňují je obrázky s popisky.

Na závěr si skupiny představují svoji práci. Třída si pak odnáší složku, ve které jsou založeny všechny nákupní lístky, seznam oblečení v jednotlivých kufrech a informace z kanceláře včetně obrázků s popisky. Složka je vlastně malým česko-německým slovníčkem, který si třída sama vytvořila a může ho dále využívat a rozšiřovat.

Tento program proběhl v březnu roku 2007 v rámci projektu Jazyková ofenzíva Euroregia Egrensis na 5 školách v Bavorsku a zúčastnilo se ho cca 500 dětí. Pro velký úspěch se plánuje pokračování programu na dalších 10 školách v Bavorsku a Sasku.

möchte. Später übersetzen sie die Einkaufsliste gemeinsam mit Hilfe der eingekauften Lebensmittel, z. B. mleko – Milch; tvaroh – Quark; cukr - Zucker.

In der Garderobe werden für Mutter, Vater, Sohn und Tochter die Koffer gepackt. Die Schüler/-innen können einpacken, was sie wollen. Aber die Packliste soll mit Hilfe von Farbtafeln und einer kleinen Wörterliste zweisprachig geschrieben werden. Jetzt heißt es nur noch richtig kombinieren! Schwarze Jeans – černé džíny.

Im Büro werden an den Computern Texte für die Čermáks geschrieben, und zwar auf Deutsch, allerdings mit tschechischen Buchstaben - so wie die Anleitungstexte in den Spielräumen. Thematisiert werden Lokalitäten, in denen man gut und günstig essen kann, Sehenwürdigkeiten, die man sich in den einzelnen Städten ungedingt anschauen muss und vieles mehr. Ergänzend werden Bilder gemalt und beschriftet.

Zum Abschluss präsentieren die Gruppen ihre Arbeit. Die Klasse bekommt eine Mappe, in der die selbst erstellten Materialien, also der Einkaufszettel und die Packlisten , ferner auch die geschriebenen deutschen Texte mit tschechischen Buchstaben und die beschrifteten Bilder eingeheftet sind. Die Mappe ist ein kleines selbst erstelltes deutsch-tschechisches Wörterbuch und kann von den Schüler/-innen in Zukunft erweitert und genutzt werden.

Das Programm fand im März 2007 im Rahmen des Projekts Sprachoffensive der Euregio Egrensis an fünf Schulen in Bayern statt. Rund 500 Schüler/-innen nahmen daran teil. Aufgrund des großen Erfolges ist eine Fortsetzung an weiteren zehn Schulen in Bayern und Sachsen geplant.

Werbung für Tschechisch
Reklama na češtinu

Protože se v současné době zvyšuje zájem o výuku češtiny na školách v pohraničních regionech Německa, začíná Tandem více podporovat práci jazykových animátorů na těchto školách. 1. března 2007 přijíždí do školy ve Wunsiedlu (do Sigmund Wann Realschule), v jejímž velkém zájmu je zavést češtinu jako druhý povinný cizí jazyk, tři jazykové animátorky, které ve dvou blocích (2 h a 1,5 h) provádějí ve třech šestých třídách jazykovou animaci.

Cíle:

- odstranit zábrany a nejistoty vůči českému jazyku;
- vzbudit zájem o výuku češtiny a chuť seznámit se blíže s kulturou sousedního národa;
- objevit shody mezi češtinou a němčinou;
- dokázat, že učit se cizí jazyk neznamená jen „drtit koncovky", nýbrž především schopnost mluvit a dorozumět se

Třída je připravena. Stoly jsou přisunuty ke stěnám, židle tvoří jeden veliký kruh uprostřed místnosti. Začíná se krátkými zahřívacími aktivitami na uvolnění atmosféry (jako např. skupinová soutěž ve skládání puzzlí, které odkryjí logo Tandemu), po nich přichází animátorka s nabídkou – naučím vás číst v češtině za devadesát vteřin - a rozdává dětem text **Kajne angst fór dér čechišn šrift**. A skutečně to funguje. Děti jsou schopny tento úryvek bez předchozího vysvětlování české abecedy přečíst. Na základě toho si pojmenují a pokusí se vyslovit české souhlásky Š, Č, Ž, Ř, které si procvičí variací hry **Evoluce** – postupný vývoj ze Š do Ř.

Po seznámení se s českou abecedou přichází na řadu první české fráze: „Ahoj, jak se jmenuješ? (Hallo, wie heißt du?) Jmenuji se Honza.

Das Interesse an Tschechischunterricht ist in den grenznahen Gebieten in jüngster Zeit gestiegen. Als Reaktion auf die gestiegene Nachfrage bietet Tandem vermehrt Sprachanimation an. Im März 2007 besuchen drei Sprachanimateurinnen die Sigmund-Wann-Realschule in Wunsiedel, in der Tschechisch als zweite Fremdsprache eingeführt werden soll. An einem Vormittag (zwei Blöcke à zwei Stunden beziehungsweise eineinhalb Stunden) demonstrieren sie in drei sechsten Klassen die Sprachanimation.

Ziele:

- Hemmungen gegenüber der tschechischen Sprache abbauen;
- das Interesse am Tschechischunterricht und an der Kultur des Nachbarlandes wecken;
- Anknüpfungspunkte zwischen der deutschen und tschechischen Sprache zu erkennen;
- beweisen, dass Tschechisch lernen nicht „Endungen büffeln" bedeutet, sondern dass es darum geht, sprechen zu lernen und sich verständigen zu können

Die Sprachanimation selbst beginnt mit kurzen Warming-ups, um die Atmosphäre zu lockern (zum Beispiel ein Gruppenwettbewerb – Puzzle legen, das das Tandem-Logo ergibt). Dann bietet die Animateurin den Kindern an „Ich bringe euch in neunzig Sekunden bei, wie man Tschechisch liest!" und verteilt den Text **Kajne angst fór dér čechišn šrift**. Und es funktioniert. Wirklich! Die Kinder können das Beispiel ohne vorherige Erklärung des tschechischen Alphabetes lesen. Hieran werden anschließend die tschechischen Konsonanten Š, Č, Ž, Ř benannt und mit Variationen des Spieles **Evolution** geübt – die schrittweise Entwicklung von Š bis Ř.

Nach dem Kennen lernen des tschechischen Alphabetes kommen die ersten tschechischen Sätze dran: „Ahoj, jak se jmenuješ?"

A ty? (Ich heiße Honza. Und du?)". Pro osvojení těchto frází využívá animátorka hry **Domino**, při níž se hledají české germanismy a německá slova se stejným významem a víceméně stejným zněním. Vznikají tak veselé dialogy jako „Ahoj, jak se jmenuješ? Jmenuji se flaška, a ty? Jmenuji se Flasche."

Následuje hra na orientaci, kdy děti poznají slova rovně, zpátky, doprava, doleva. Která skupina projde poslepu, bez zranění a bez použití němčiny jako první připraveným slalomem?

Po tomto „fyzickém vypětí" se děti rády zaposlouchají do krátkého povídání naší animátorky, která je seznámí se třemi nejdůležitějšími slovy každé řeči – prosím, děkuji a promiňte (bitte - Pro7, danke – dík, Entschuldigung - pardon).

Než se rozejdou na přestávku, ještě si společně zazpívají známou píseň Hlava, ramena – **První hudební lekce**.

Po přestávce přichází další rozhovor a zase jen v češtině: „Ahoj, jak se máš? (Hallo, wie geht´s?). Mám se dobře, špatně, jde to. (Es geht mir gut, schlecht, geht so)." Hra vybraná na procvičení těchto vět **Hau ár jů?** se stává bezkonkurenčním hitem celého dne.

A aby toho nebylo málo, děti se ještě naučí pojmenovat jednotlivé barvy. Animátorka si přináší barevné papíry (na každém je napsáno znění této barvy v češtině) a všichni se rozlétnou po místnosti, kde se snaží dotknout se té barvy, kterou právě animátorka zvolá.

Celý program se již blíží k závěru, a tak dochází na poslední aktivitu - vyprávění pohádky. Česky! Přestože ještě nejsme tak daleko, aby děti rozuměly jen vyprávěné pohádce, naše **Interaktivní pohádka** je bezesporu spolehlivě integruje a pomůže zaposlouchat se do zvuku českého jazyka.

Na úplný závěr si ještě jednou shrneme, co všechno jsme se vlastně dozvěděli. Děti samy jsou velice překvapené, kolik toho je, že to tak rychle uteklo a hlavně – že čeština je vlastně špáß.

(Hallo, wie heißt du?) „Jmenuji se Honza. A ty?" (Ich heiße Honza. Und du?). Um sich diese anzueignen, wird das Spiel **Domino** benutzt. Dort sucht man tschechische Germanismen und deutsche Wörter mit ähnlicher Bedeutung und mehr oder weniger gleichem Klang. So entstehen lustige Dialoge wie „Ahoj, jak se jmenuješ? Jmenuji se flaška, a ty? Jmenuji se Flasche."

Es folgt ein Orientierungsspiel, das den Kindern die Wörter rovně, zpátky, doprava, doleva (geradeaus, zurück, rechts, links) beibringt. Welche Gruppe schafft es als erste, blind, ohne sich zu verletzen und ohne deutschsprachige Anleitung durch den vorbereiteten Slalom zu kommen?

Díky návštěvě jazykových animátorek ve Wunsiedlu a následné účasti Tandemu na rodičovské schůzce, kde byli rodiče informováni o výhodách výuky češtiny pro jejich děti, se 29 z celkového počtu 98 dětí rozhodlo učit česky. Jako první škola v Bavorsku začíná Wunsiedel s výukou češtiny podle oficiálně schválených osnov a s možností certifikovaného zakončení.

Nach der „physischen Anstrengung" hören die Kinder gerne der Animateurin zu, die ihnen mehr über die tschechische Sprache erzählt. Dabei lernen die Mädchen und Jungen die „drei wichtigsten Wörter" kennen – prosím, děkuji und promiňte (bitte - Pro7, danke – dík, Entschuldigung - pardon).
Bevor die Kinder in die Pause gehen, singen sie noch gemeinsam ein Lied Kopf, Schultern – **Erste musikalische Sprachlektion**.

Nach der Pause wird wieder nur Tschechisch gesprochen: „Ahoj, jak se máš?" (Hallo, wie geht's?). „Mám se dobře, špatně, jde to." (Es geht mir gut, schlecht, geht so)." Das Spiel **Hau ar ju?** wird konkurrenzlos zum Hit des Tages.

Und damit es nicht langweilig wird, versuchen die Kinder nun, Farben zu benennen. Die Animateurin bringt farbiges Papier mit (auf jedem steht der Name der Farbe auf Tschechisch) und alle versuchen, die Farbe zu finden, die die Animateurin ausruft.

Das Programm kommt bald zum Ende. Eine letzte Aktivität noch – ein Märchen erzählen, und zwar auf Tschechisch! Obwohl die Sprachanimation noch nicht so vieles bewirkt haben kann, dass die Kinder ein erzähltes Märchen verstehen könnten, das **Interaktive Märchen** hilft ihnen, sich in den Klang der tschechischen Sprache einzuhören.

Am Ende des Tages wiederholen die Kinder noch einmal alles, was sie erfahren haben. Die Mädchen und Jungen sind ziemlich überrascht, wie viel sie in so kurzer Zeit gelernt haben. Aber vor allem sind sie darüber erstaunt, dass Tschechisch tatsächlich Špáß macht.

Unter anderem dank des Besuchs der Sprachanimateurinnen in Wunsiedel und der Teilnahme von Tandem beim Elternabend, bei dem die Eltern über die Vorteile der Einführung von Tschechischunterricht informiert wurden, haben sich 29 von insgesamt 98 Kindern entschieden, Tschechisch zu lernen. Als erste Schule in Bayern wurde an der Sigmund-Wann-Realschule in Wunsiedel Tschechischunterricht als Wahlpflichtfach in den offiziellen Lehrplan aufgenommen.

beiSPIELE
příKLADY

In der frajcajt
We wohlnäm tschaße

Mimoškolní vzdělávání zahrnuje širokou škálu činností, během nichž se dá jazyková animace využít. Je nutné zvolit vhodnou formu vzhledem k tématu setkání nebo průběhu programu. Děti a mládež se takovýchto akcí účastní často ve smíšených věkových kategoriích, avšak dobrovolně na základě svých společných zájmů. Jelikož je při volnočasových aktivitách více prostoru pro sociální učení než ve škole, je kladen důraz především na faktory integrace a potěšení ze hry. Vzniká tak smysluplná zábava, při níž je nonsens dovolen, ne-li dokonce vítán.

Jazyková animace se dobře uplatňuje v počáteční fázi bilaterálního setkání, je vhodnou odpočinkovou a doplňující aktivitou během

Die außerschulische Bildung ist ein sehr breites Feld, in dem die Sprachanimation passend zum Thema des Treffens (Programms) eingesetzt werden kann. Die Kinder und Jugendlichen nehmen hier, zum Teil altersgemischt, aus einem gemeinsamen Interesse heraus teil. Da es in der Freizeit mehr Raum für soziales Lernen gibt als in der Schule, werden hier der integrative und der Spaßfaktor stärker gewichtet. Es entsteht eine sinnvolle Unterhaltung mit sensitiven Elementen, in der Nonsens erlaubt ist, wenn nicht sogar gewünscht.

Sprachanimation findet als Einstieg und Auflockerung während eines bilateralen Treffens von Akteuren/-innen der Jugendarbeit statt,

semináře, stejně tak se s ní lze setkat ve formě „jazykového kurzu" pro členy občanského sdružení či zájmového kroužku. Jazyková animace se může stát samostatným tématem během česko-německých letních táborů a workcampů, napomáhá navázat vzájemnou komunikaci např. při setkání mladých členů dobrovolných hasičů s jejich protějšky z Německa. Na základě konkrétního cíle a zaměření jazykové animace se využívají různé modifikace této metody. Když si chce např. skupina dvacetiletých skautů rozšířit slovní zásobu v cizí řeči v jedné konkrétní oblasti, zvolí animátoři jiné metodické postupy a hry, než kdyby měli připravit integrativní odpoledne pro malé děti.

genauso wie als fortlaufender „Kurs" im Rahmen von Gruppenstunden eines Vereins. Die Sprachanimation wird zum Themenschwerpunkt während eines deutsch-tschechischen Ferienlagers oder Workcamps, sie dient dem Kennen lernen, wenn sich Jugendliche, zum Beispiel der freiwilligen Feuerwehr, zu einer deutsch-tschechischen Begegnungsanimation treffen. Je nachdem, was das Ziel der Sprachanimation im jeweiligen Umfeld ist, kommen unterschiedliche Bausteine zum Einsatz. Wenn zum Beispiel 20-jährige Pfadfinder/-innen den Wortschatz zu einem bestimmten Themenfeld in der Fremdsprache lernen wollen, wählt der/die Sprachanimateur/in zusammen mit ihnen eine andere Vorgehensweise und andere Spiele aus, als wenn er/sie einen integrativen Nachmittag für kleine Kinder gestalten würde.

Sommerferienlager
Letní prázdninový tábor

Projekt „Jugendsommerlager" (Letní prázdninový tábor) běží již 15 let, střídavě v Česku, v Bavorsku a Sasku (popř. Durynsku). Tábor trvá jeden týden a účastní se jej 45 mladých lidí ve věku od 12 do 15 let, vždy po patnácti z Česka, Bavorska a Saska (popř. Durynska). V roce 2006 se tábor konal v Česku a poprvé v rámci projektu Jazyková ofenzíva Euregia Egrensis měl na programu každý den hodinu a půl jazykové animace.

Cíle:
- vzájemné seznámení účastníků;
- kontakt s jazykem účastníků druhého národa (pro většinu německých účastníků se jedná o první kontakt s češtinou, u Čechů je cílem odstranit zábrany spojené s používáním dosavadních znalostí jazyka);
- podpora spolupráce v jazykově smíšených skupinách pomocí her a cvičení

Jazyková animace probíhá v šesti blocích, vždy po jedné a půl hodině. Cílem prvního bloku je seznámení se skupinou a s novým prostředím. Zjistit jména a očekávání účastníků a v průběhu her poprvé přijít

Das Projekt „Jugendsommerlager" wird seit über 15 Jahren jährlich durchgeführt, abwechselnd in Böhmen, Bayern sowie Sachsen und Thüringen. Den Teilnehmerkreis bilden 45 Jugendliche im Alter von 12 bis 15 Jahren (15 aus jeder Region). Im Sommer 2006 findet das Jugendsommerlager eine Woche in Böhmen statt und steht zum ersten Mal im Zeichen des Projekts Sprachoffensive der Euregio Egrensis: Die Jugendlichen haben täglich eineinhalb Stunden Sprachanimation auf dem Programm.

Ziele:
- gegenseitiges Kennen lernen;
- Kontakt mit der jeweils anderen Sprache (für die Mehrzahl der deutschen Jugendlichen ist es der erste Kontakt mit der tschechischen Sprache, für die meisten tschechischen Jugendlichen steht der Abbau von Sprechhemmungen im Vordergrund);
- Kooperation mit Hilfe von Spielen und Übungen in gemischten Kleingruppen

Die Sprachanimation umfasst insgesamt sechs Blöcke, die jeweils eineinhalb Stunden dauern. Im ersten Block steht das Kennen lernen der neuen Umgebung und der Gruppe im Vordergrund. En detail

do vzájemného kontaktu. Protože se jedná o první společnou jednotku, jsou jednotlivé hry a cvičení vystavěny tak, aby účastníci reagovali na položené otázky, zatím však bez vzájemné interakce. Při hře **Ve čtyřech rozích** se účastníci staví do různých rohů na základě nabízené odpovědi na otázku. Při neverbální **Prostorové stupnici** zažijí, že je možné se domluvit i beze slov. K přímému kontaktu dojde se **Seznamovacím bingem**.

bedeutet das, die Namen der Teilnehmer/-innen zum ersten Mal zu hören, Erwartungen zu klären und in erster Aktion miteinander in Kontakt zu treten. Weil es sich um die erste gemeinsame Einheit handelt, sind die Spiele und Übungen so aufgebaut, dass die Jugendlichen zuerst einfache Fragen ohne direkte Interaktion beantworten. Beim Spiel **In alle vier Ecken** stellen sie sich je nach Antwort in verschiedene Ecken. Bei der nonverbalen **Raumskala** erleben sie, dass man sich auch ohne Sprache verständigen kann. Zum direkten Kontakt kommt es dann beim **Kennenlernbingo**.

Die nächsten Blöcke sind den Namen und den wichtigsten Alltagsphrasen gewidmet (zum Beispiel Begrüßungen, Zahlen, Körperteile und Raumrichtungen), und schrittweise folgen nun Aufgaben, die die Jugendlichen nur in gemischten Gruppen, das heißt durch deutsch-tschechische Zusammenarbeit lösen können. Die Raumrichtungen kann man gut in einem kleinen Wettkampf üben, bei dem national gemischte Gruppen nacheinander einen **Slalom** absolvieren. Für die Wiederholung der Namen und das Erlernen von Begrüßungen in beiden Sprachen eignen sich **Luftballons** hervorragend. Zur Förderung der Zusammenarbeit kann man zum Beispiel **Namensscrabble**, ein **Bewegliches Lexikon** oder ein deutsch-tschechisches **Kreuzworträtsel** benutzen.

Parallel dazu werden die deutschen Jugendlichen

V dalších blocích se jazyková animace věnuje zapamatování jmen účastníků a běžných výrazů (jako pozdravů, číslic, částí těla, směrů atd.) a postupně přechází v úkoly, které mohou účastníci řešit jen ve smíšených skupinách, čímž je zákonitě dosaženo vzájemné spolupráce. Směry se dají dobře osvojit malým závodem, při kterém dvě velké skupiny utvoří národnostně smíšené tříčlenné podskupiny, a ty postupně absolvují připravený **Slalom**. Pro zopakování jmen a pozdravů v obou jazycích se výborně hodí hra **Nafukovací balónky**. Další hry na podporu spolupráce jsou např. **Scrabble se jmény**, **Pohyblivý lexikon** nebo česko-německá **Křížovka**.

Němečtí účastníci si zároveň mají každý den zapamatovat alespoň jedno české slovo, které si někde přečtou nebo uslyší. Poté v malých skupinkách slova porovnají a nechají si je od českých účastníků napsat, vysvětlit a přeložit.

Během tábora získají účastníci také možnost se svými nápady podílet na přípravě jazykové animace a rádi toho využívají. Přicházejí například s pěknou hrou, při níž malé smíšené skupiny hledají po táboře schovaná písmena (každá skupina má svoji barvu) a z nich vytváří jedno české a jedno německé slovo. Je možné napovědět, z kolika písmen se to které slovo skládá.

animiert, sich während der täglichen Ausflüge mindestens ein tschechisches Wort zu merken, das sie unterwegs gelesen oder gehört haben. Danach können sie die Wörter in kleinen Gruppen austauschen und von den tschechischen Jugendlichen aufschreiben, erklären und übersetzen lassen.

Die Jugendlichen haben die Möglichkeit, sich mit ihren Ideen an der Vorbereitung und Durchführung der Sprachanimation zu beteiligen – ein Angebot, das sie erfahrungsgemäß auch gerne nutzen. Sie einigen sich auf ein Spiel für kleine deutsch-tschechische Gruppen. Auf dem Gelände werden Buchstaben versteckt (für jede Gruppe wird eine andere Farbe verwendet), welche dann gefunden und zu einem deutschen oder tschechischen Wort zusammen gefügt werden müssen. Man kann den Jugendlichen – wenn nötig – Hilfestellung leisten, indem man ihnen verrät, wie viele Buchstaben die jeweiligen Wörter haben.

Deutsch-tschechische Kinderwoche
Česko-německý týden pro děti

24 dětí z příhraničního regionu Šumava/Bavorský les, polovina jsou Češi a druhá polovina Němci, se setkávají, aby spolu strávili jeden týden v létě. Chtějí se seznámit, zažít spolu různé věci a prozkoumat přírodu. Věkové rozpětí je 6-13 let. Na programu prvního dne je jazyková animace, společné muzicírování a výlet na letní bobovou dráhu.

24 Kinder aus dem grenznahen Raum rund um den Bayerischen Wald/Šumava, die eine Hälfte aus Tschechien, die andere aus Deutschland, treffen sich im Sommer fünf Tage lang zu einer deutsch-tschechischen Kinderwoche. Sie möchten sich kennen lernen, gemeinsam etwas erleben und die Natur erkunden. Die Kinder sind zwischen 6 und 13 Jahren alt.
Auf dem Programm des ersten Tages stehen Sprachanimation, gemeinsames Musizieren und ein Ausflug zur Sommer-Rodelbahn.

Cíle:
- usnadnit seznámení;
- rozproudit komunikaci mezi dětmi;

Ziele:
- das Kennen lernen erleichtern;
- die Kommunikation zwischen den Kindern anregen;

- posílit pocit sounáležitosti;
- umožnit dětem naučit se něco, na co mohou být pyšné a o čem mohou doma/ve škole vyprávět (transfer);
- užít si společně legrace

V klubovně děti vítá plakát „Srdečně vás vítáme/Herzlich willkommen". Židle jsou rozestavěné do kruhu a každé dítě si může vybrat, kam se posadí. Jazyková animátorka a vedoucí z obou zemí se představí. Aby se všichni přítomní cítili osloveni a rozuměli, tlumočí se konsekutivně, ale ne doslova, jde o jakési obsahové shrnutí.

Začínáme hrou Elektrika a skupina cítí, že je závislá na přijímání i dávání každého jedince - všichni stojí v kruhu, drží se za ruce a z jednoho místa je vyslán po kruhu signál, který se předává stiskem ruky tak dlouho, než se vrátí do bodu, ze kterého byl vyslán. Zvýší se tím koncentrace a schopnost dorozumět se se i beze slov!

„Dobrý den" a „Grüß Gott" jsou oficiální pozdravy tohoto regionu a děti si je procvičí tím, že je několikrát nahlas zopakují. Následuje hra v němčině „Wer ist...? (Kdo je...?)" a „Ich bin... (Já jsem...)" a zároveň každé z dětí dostává od animátorky jmenovku se svým jménem. Jednotlivá jména si procvičíme při rychlé hře **Zipp-Zapp**. Dobře, že se hry účastní všichni vedoucí i přítomný pan starosta, a děti tak vidí, že i dospělí mají chuť se navzájem poznat.

Po seznamovací části sepisujeme slova, která už děti v dané cizí řeči znají. Na velké papírové archy se píší dvoubarevně a děti vidí, kolik slovíček skupina umí. Teď je důležité, aby se všichni trochu rozhýbali. K tomu potřebujeme slova „vpravo (rechts)" a „vlevo (links)". Skupina dostane za úkol se co nejrychleji seřadit podle abecedy a prvního písmene svého jména. Děti to dokáží jenom tehdy, když spolu mluví a vzájemně si pomáhají. Takto vytvořená řada se změní v hada, který se dá do pohybu jako při polonéze. Všichni nahlas v rytmu kroků říkají „vpravo" a „vlevo". Had se rozdělí na malé smíšené česko-německé skupinky a každá dostane název ovoce nebo zeleniny pro hru **Ovocný salát** „Kiwi (kiwi)", „Zitrone (citrón)", „Banane (banán)", „Apfel (jablko)", „Melone (meloun)". Děti poznávají, že

- das Gefühl der Zusammengehörigkeit stärken;
- den Kindern etwas beibringen, worauf sie stolz sein und wovon sie zuhause/in der Schule erzählen können;
- gemeinsam Spaß haben

Die Kinder werden im Gruppenraum mit dem Plakat „Herzlich willkommen/Srdečně vás vítame" begrüßt. Jedes Kind darf sich im Stuhlkreis einen Platz aussuchen. Die deutschen und tschechischen Betreuerinnen, die Sprachanmateurin und der ebenfalls anwesende Bürgermeister stellen sich vor. Damit sich die Kinder gleich angesprochen fühlen, wird die Begrüßung sinngemäß und zusammenfassend übersetzt.

Zum Einstieg wird Stromkreis gespielt und man kann spüren, dass die Gruppe vom gegenseitigen Geben und Nehmen jeder/-s einzelnen abhängig ist: Im Kreis geben die Sprachanimateurinnen einen Impuls durch Handdruck weiter, bis er wieder beim/bei der Sender/-in angelangt ist. Dadurch erhöht sich die Konzentration und die Gruppe verständigt sich dabei ganz ohne Worte!

„Dobrý den" und „Grüß Gott", die offiziellen Begrüßungen der Regionen, üben die Kinder, indem sie sie mehrmals nachsprechen. Danach folgt auf Deutsch „Wer ist...?" und „Ich bin...", wobei jedes Kind von der Sprachanimateurin per Handschlag sein Namensschild überreicht bekommt. Die Namen werden dann beim schnellen **Zipp-Zapp**-Spiel wiederholt. Schön ist, wenn alle, also auch die Betreuerinnen und der Bürgermeister, mitmachen, so dass die Kinder sehen, dass auch die Erwachsenen Lust haben, sich kennen zu lernen.

Nach der ersten Vorstellungsrunde sammeln die Kinder Wörter, die sie aus der jeweils anderen Sprache kennen. Zweisprachig - und zweifarbig - werden die Wörter auf ein großes Blatt Papier geschrieben, damit die Kinder sehen können, wie viele Begriffe die Gruppe schon kennt.

Jetzt heißt es, Bewegung in die Gruppe zu bringen. Dazu lernen die Kinder vorab die Wörter „vpravo" (rechts) und „vlevo" (links). Dann bekommt die Gruppe die Aufgabe, sich so schnell wie möglich alphabetisch den Namen nach in einer Reihe aufzustellen. Das klappt nur, wenn die Kinder sich gegenseitig helfen und miteinander sprechen. Aus der Reihe wird eine Schlange, die sich durch das Haus (Treppe runter, Treppe rauf) bewegt wie bei einer Polonaise. Alle sprechen dabei „vpravo", „vlevo" im Takt, passend zu den Schritten.

Aus dieser Reihe lassen sich nun deutsch-tschechische Kleingruppen bilden, die jeweils einen Obstnamen für das Spiel **Obstsalat** zugewiesen bekommen: „Kiwi" (kiwi), „Zitrone" (citrón), „Banane" (banán), „Apfel" (jablko), „Melone" (meloun).

existuje mnoho podobných slovíček v češtině i němčině. Abychom podpořili chuť dětí hýbat se, pokračuje se venku. Na dvoře je trávník a ze zbytků zdí jsou rázem domy. To inspiruje skupinu a hraje se další hra **Schröder**, při které se opakují už naučená slovíčka – vpravo, vlevo a přidávají se další „Mitte (prostředek-střed)", „drunter und drüber (páté přes deváté)". Než se všichni vydýchají, seznámí animátorka děti se hrou na **Lenocha**. Tato hra se může prolínat programem a hrát během celého týdne. Na nohy nám pomůže **Dobrý den, pojďte ven!** (Guten Tag, kommt heraus!)

Na konec si v párech zatleskáme říkanku „Lieb, lieb, lieb (milý...) – spolu je nám líp (zusammen geht es uns besser)" podle určitého vzoru. Při tleskání a mluvení si děti vzájemně pomáhají. Stálým opakováním se říkanka lehce zapamatuje a můžeme si ji všichni zatleskat ve velkém kruhu. Tím se skupina s animátorkou rozloučí.

V budově už na děti čeká pan učitel hudební výchovy, aby si společně zazpívali písničku: Hlava, ramena... (**První hudební lekce**).

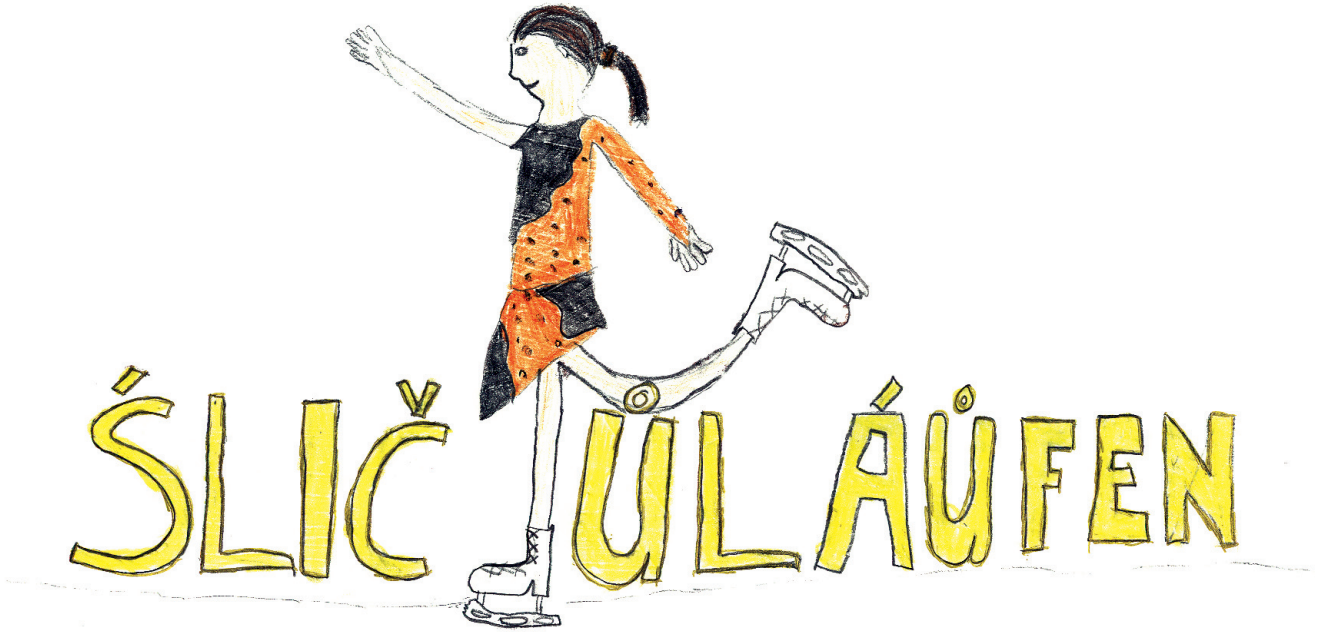
Dabei verstehen die Kinder, dass es Wörter gibt, die sich im Deutschen und Tschechischen stark ähneln.

Um dem Bewegungsdrang der Kinder entgegenzukommen, wird die Sprachanimation ins Freie verlegt. Der Hof mit Rasen inspiriert die Gruppe zu neuen Ideen. Der Ort eignet sich prima, um **Schröder** zu spielen; dabei werden einzelne Wörter wiederholt - „rechts", „links" - und neue benutzt: „Mitte" (prostředek-střed), „drunter und drüber" (páté přes deváté).

Während alle verschnaufen, erklärt die Sprachanimateurin **Schlafmütze** (lenoch). Das Spiel kann während der ganzen Woche immer wieder ins Programm genommen werden..
Gegen das Einschlafen hilft **Dobrý den, pojd´te ven!** (Guten Tag, kommt heraus!).

Zum Ende klatschen die Kinder paarweise und nach einem bestimmten Muster den Spruch: „Lieb, lieb, lieb (milý...) – spolu je nám líp (zusammen geht es uns besser)". Beim Klatschen und Sprechen helfen sich die Kinder gegenseitig. Durch das rhythmische Klatschen und das Wiederholen haben alle den Spruch bald gelernt und so kann in einem Abschlusskreis die ganze Gruppe zusammen den Spruch klatschen.

Im Haus drinnen wartet schon der Musiklehrer, der mit den Kindern unter anderem das Lied Kopf, Schultern... (**Erste musikalische Sprachlektion**) singen wird.

beiSPIELE
příKLADY

Im berůfspraktykum
Prschi odborniech praxiech

K absolvování odborné praxe v cizí zemi je zapotřebí víc než jen zvědavost, otevřenost a chuť poznat něco nového - alespoň malé znalosti cizího jazyka. Jelikož se v Německu, narozdíl od Česka, nevyučuje ve školách jazyk sousední země (v našem případě čeština), stojí především němečtí praktikanti před velkým jazykovým problémem.

V rámci programu dobrovolných odborných praxí, který pořádá Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem, se během přípravného semináře praktikanti z obou zemí jazykově rozcvičují pro pobyt v zahraničí. Praktikantům se představí nejnutnější fráze, bez kterých se během prvních dnů neobejdou. Seznámí se s triky, jak si zapamatovat výslovnost, a poznají nejdůležitější odborné výrazy ve svém oboru. Vše probíhá ve skupině v co nejpřirozenější a hravé

Um ein Berufspraktikum in einem anderen Land absolvieren zu können, braucht man mehr als Neugierde, Offenheit und Lust auf etwas Neues. Man braucht Fremdsprachkenntnisse. Da in Deutschland, im Gegensatz zu Tschechien, die Sprache des Nachbarlandes nicht in den Schulen unterrichtet wird, stehen vor allem deutsche Jugendliche vor einem großen sprachlichen Problem.

Das Programm „Freiwillige Berufliche Praktika" des Koordinierungszentrums Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch Tandem ist der erste Bereich, in dem das Konzept der deutsch-tschechischen Sprachanimation großflächig eingesetzt wurde. Jugendliche aus beiden Ländern werden im Rahmen des Vorbereitungsseminars sprachlich geschult und für den Auslandsaufenthalt sensibilisiert.

atmosféře - využívají se hry dramatické výchovy, sestavují se veselé, nesmyslné věty, vytváří se popisky místnosti a nejbližšího okolí.

Jazykový animátor či animátorka předává praktikantům mnoho informací o nové zemi, a stává se tak spojovacím článkem mezi jejich zvyklostmi a budoucím novým prostředím.

Hier werden die wichtigsten Floskeln, die man zum „Überleben" für die ersten Tage braucht, vorgestellt. Man bekommt Aussprachehilfen und lernt die wichtigsten Fachvokabeln. Die Vorbereitung verläuft in lockerer Atmosphäre und spielerisch in der Gruppe: Es werden Rollenspiele gemacht, Nonsenssätze gebildet, Beschriftungen der Räume und der Umgebung durchgeführt und vieles mehr. Der/die Sprachanimateur/-in gibt einen Einblick ins neue Land und fungiert dabei für Praktikanten/ -innen als Bindeglied zwischen deren Gewohnheiten und der zukünftigen neuen Umgebung.

Freiwillige Berufliche Praktika - Bytřice - Guben
Program odborných praxí - Bystřice - Guben

Šest studentů Střední průmyslové školy nábytkářské v Bystřici pod Hostýnem ve věku 16 a 17 let se připravuje na třítýdenní praxi, kterou společně s německými praktikanty stráví v městečku Guben. Dva ze skupiny se už učili německy, ostatní dělají ve škole angličtinu. Praktikanti se navzájem neznají. Čtyři z nich jsou sice ze stejného ročníku, ale studují jiné obory. Jazyková animace probíhá v Bystřici, dva týdny před odjezdem a trvá dva dny. V Gubenu budou účastníci společně bydlet v tamním internátu, do práce budou jezdit školním mikrobusem a ve volném čase jim bude k dispozici tlumočnice.

Cíle:

- naučit se základní slovní zásobu pro orientaci na internátu a ve městě;
- naučit se slovíčka z oboru důležitá pro praxi;
- stmelit skupinu;
- rozmluvit účastníky a seznámit je s možnostmi mimoslovního dorozumívání;
- podat základní informace o Německu a místě praxe;
- uklidnit praktikanty, dodat jim odvahy a pozitivně je pro praxi naladit

Sechs tschechische Schüler/-innen (16 bis 17 Jahre) der Berufschule für Möbelbau in Bystřice pod Hostýnem bereiten sich auf ein dreiwöchiges Praktikum vor. Sie werden es zusammen mit deutschen Praktikanten/ -innen im Städtchen Guben absolvieren. Die jungen Leute werden im Internat untergebracht und mit dem Schulbus zur Arbeit gefahren. Für die außerschulischen- und Freizeitaktivitäten steht ihnen eine Dolmetscherin zur Verfügung.

Ziele:

- den Grundwortschatz für das „Überleben" im Internat und in der Stadt lernen;
- Fachwörter und Begriffe für das Praktikum lernen;
- das Gruppengefühl stärken;
- die Sprechbarrieren abbauen und die Möglichkeiten von nonverbaler Kommunikation kennen lernen;
- Grundinformationen über Deutschland und den Einsatzort vermitteln;
- die Praktikanten/-innen vor dem Praktikum beruhigen, sie stärken und positiv stimmen

Praktikanti se scházejí v klubovně internátu a jsou zvědaví, co je čeká. Po krátkém představení animátor nastíní průběh animace a společně s praktikanty uzpůsobí místnost do takové podoby, aby na sebe všichni viděli a nikdo se k ostatním neobracel zády. Venku je zrovna pěkně, a tak se skupina spontánně přesune na čerstvý vzduch. Animátor společně s němčináři představí několik německých pozdravů, které si skupina nahlas předříká. Pokračuje se hrou na seznámení. Začíná se jménem spojeným s větami „Ich bin (Já jsem)..." a „Das ist (To je)..." a gestem, poté se přidávají německá slova začínající stejnou hláskou jako jejich jméno (Filip – vier). Jakémukoli zajímavému podnětu se věnuje pozornost, zmínku o pivě je například možné využít k seznámení skupiny s nápoji Diesel a Radler a hranicí pro prodej alkoholu v Německu. Už je možné se ptát: „Was ist Diesel?" a odpovídat: „Diesel ist Cola mit Bier."

Následuje hra **Déšť**, případně **Sedící kruh**. Nyní je skupina zklidněná a ochotná spolupracovat i při zdánlivě bláznivých úkolech. Utvoří se dvě menší skupinky a každá dostává německé noviny a časopisy. Praktikanti mají za úkol hledat divná písmenka, která nejsou v české abecedě. Pak se společně trénuje jejich výslovnost. Němčináři ve skupině doplňují k jednotlivým hláskám příklady slovíček. Na to se naváže hrou **Skandovací skandál**. Pro zafixování správné výslovnosti a pro odreagování následují **Tlumočníci** a čtení textu **Kajne angst**. Před obědem praktikanti dostanou jazykového průvodce Tandemu *Do kapsy*.

Die Praktikanten/-innen treffen sich mit dem/der Sprachanimateur/-in im Gruppenraum des Internats und sind gespannt, was sie erwartet. Nach einer kurzen Vorstellungsrunde lernen sie auch den Programmablauf kennen und fangen gemeinsam an, den Raum umzustellen. Wichtig ist, dass sich alle sehen können und niemand mit dem Rücken zum anderen sitzt. Da das Wetter sehr schön ist, wird das Programm spontan nach draußen verlegt. Zusammen mit den Praktikanten/-innen, die Deutsch lernen, stellt der/die Sprachanimateur/-in ein paar Begrüßungen auf Deutsch vor, die die Gruppe laut wiederholt. Es folgt ein Kennenlernspiel. Man beginnt mit dem Satz „Ich bin (Já jsem…)" und „Das ist (To je…)" sowie einer Geste. Danach kommt noch ein deutsches Wort dazu, das denselben Anfangslaut wie der jeweilige Vorname der Praktikanten/-innen hat, zum Beispiel Philipp – vier. Der/die Sprachanimateur/-in reagiert auf alle Impulse. Zum Beispiel kann eine Bemerkung über Bier dahingehend genutzt werden, die einzelnen Getränke vorzustellen und auf die Vorschriften hinsichtlich des Alkoholverkaufs in Deutschland

Odpoledne se začne otázkou, co přesně by si praktikanti chtěli z animace odnést a co je zajímá. Kdyby se v této fázi objevilo nějaké realizovatelné přání (například určité téma rozhovoru), bylo by možné jej pro praktikanty do druhého dne připravit. Následuje **Interaktivní pohádka**, která poukazuje na to, že když se pečlivě naslouchá, je možné ze změti zvuků vyposlouchat důležitá a známá slova. Cestou zpátky do klubovny, kde je více klidu pro další práci, se využije k natrénování německých čísel od jedné do deseti hra **Klobouk a hůl**.

Na řadu přichází **Nápisy**, které jsou zároveň důležitými příkazy, resp. upozorněními. V první fázi každý z účastníků dostane nápis. Jeho

aufmerksam zu machen.

Weiter geht es mit dem Spiel **Regen** oder **Sitzkreis**. Die Gruppe ist nun bereit, auch bei scheinbar verrückten Aufgaben mitzumachen. Es werden zwei kleine Gruppen gebildet, jede bekommt deutsche Zeitungen und Zeitschriften. Die Aufgabe ist, sonderbare Buchstaben, die es im tschechischen Alphabet nicht gibt, herauszusuchen. Zusammen wird dann die Aussprache trainiert. Die Praktikanten/-innen, die Deutsch können, ergänzen die einzelnen Buchstaben mit Wortbeispielen. Alle machen beim **Skandierskandal** mit. Um die Aussprache zu festigen, aber auch, um und ein wenig zu entspannen, kommen **Dolmetscher** an die Reihe. Vorm Mittagessen bekommen die Praktikanten/-innen den kleinen Tandem-Sprachführer „Für die Hosentasche".

Der Nachmittag beginnt mit der Frage, was sich die Praktikanten/-innen von der Sprachanimation versprechen, was sie erwarten und was sie interessiert. Sollten realisierbare Wünsche, zum Beispiel bestimmte Gesprächsthemen, kommen, wäre es noch möglich, diese in das Programm des nächsten Tages aufzunehmen und sich darauf vorzubereiten.

Als nächstes kommt das **interaktive Märchen** dran. Es verdeutlicht, dass man, wenn man genau hinhört, aus einem unverständlichen Wortschwall bekannte Wörter heraushören kann. Während der Rückkehr in den Internatsgruppenraum, wo man mehr Ruhe für weitere Arbeiten hat, werden die Zahlen 1 bis 10 mit Hilfe von **Stock und Hut** trainiert.

Nun sind die Hinweis- und Verbotsschilder an der Reihe. Jeder/jede Praktikant/-in bekommt ein Schild. Seine/ihre Aufgabe besteht nun darin, es pantomimisch darzustellen, es mit Hilfe von Bildern zu erklären und letztendlich ins Tschechische zu übersetzen. Fertige Schilder werden im Gruppenraum aufgehängt, wo sie bis zum Ende

úkolem je ho pantomimicky ztvárnit, poté cedulku s nápisem ilustrovat a nakonec doplnit českým ekvivalentem. Hotové nápisy vyzdobí na dobu setkání klubovnu, a poté si je praktikanti mohou odvézt i do místa praxe. Po dokončení práce na nadpisech se za pomoci Do kapsy a znalostí němčiny polepí celá místnost popisky (okno-Fenster, zásuvka-Steckdose), a tím první den animace oficiálně končí.

Rozjezd druhého dne zrychlíme hrou **Aka arab – zurück!** Dopoledne je zaměřené na odborná slovíčka. Přináší se nářadí, vytváří dvojjazyčné popisky. Poté praktikanti poznávají **Míček slovníček**. Nejprve se hraje s nápisy, postupně se přidává odborná slovní zásoba podle vytvořeného seznamu. Práce s míčkem je prokládána různými hrami, jako např. **Slepý slalom** na procvičení německých označení směrů. Odpoledne dostanou praktikanti kartičky, na které si mají poznamenat, co nejlepšího a nejhoršího by je při praxi v Německu mohlo potkat, a zeptat se na něco, co je vždy o sousední zemi zajímalo. Kartičky poslouží jako odrazový můstek pro společnou diskuzi o očekáváních a obavách z praxe. Na závěr mají účastníci za úkol poradit si se hrou **Stavba mostu**.

der Sprachanimation bleiben. Danach können die Praktikanten/-innen sie mit nach Hause nehmen. Nachdem die Arbeit mit den Schildern beendet wurde, fängt man mit Hilfe des Wörterbuchs an, den Raum zu beschriften (okno-Fenster, zásuvka-Steckdose). Der erste Tag ist damit offiziell zu Ende.

Der nächste Tag wird mit dem Spiel **Aka arab – zurück!** eingeleitet. Der Vormittag ist vor allem Fachausdrücken gewidmet. Später lernen die Praktikanten/-innen den kleinen Helfer kennen: **Míček slovníček**. Zuerst wird mit den Hinweis- und Verbotsschildern gespielt, später kommen die Fachwörter hinzu. Die Arbeit mit míček slovníček wird durch Spiele, bei denen die Richtungswörter eine Rolle spielen (zum Beispiel **Blindslalom**), aufgelockert. Nachmittags bekommen die Praktikanten/-innen Kärtchen und werden gebeten, das Beste und das Schlechteste aufzuschreiben, was ihnen während des Praktikums passieren könnte, und das, was sie schon immer über das Nachbarland wissen wollten. Diese Kärtchen dienen als Grundstock für die folgende Diskussion über Erwartungen und Befürchtungen das Praktikum betreffend. Zum Schluss werden die Praktikanten/-innen vor die Aufgabe **Brückenbau** gestellt.

Berufsschule Jirkov
Učiliště Jirkov

Odborné učiliště a praktická škola v Jirkově je určena pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (absolventi pomocných a zvláštních škol), a nevyučuje se na ní žádný cizí jazyk. Po zkušenostech z výměnných odborných praxí v zahraničí (Německo, Itálie) si škola vypracovala projekt „Překonej jazykovou bariéru hravě a s chutí", během kterého je žákům i učitelům umožněno navštěvovat jazykové kurzy a jednou měsíčně probíhá jazyková animace (italština a němčina) pro určitý učební obor. Projekt trvá od ledna 2007 do května 2008 a čítá celkem 14 bloků jazykové animace v každém jazyce. Jedním blokem jazykové animace se rozumí 4 po sobě jdoucí dny à 6 vyučovacích hodin denně. Ve skupině je min. 6 a max. 10 žáků. Animace se provádí v oborech:

In der Berufschule und Praktischen Schule für Schüler/-innen mit Lernbehinderungen (Schüler/-innen aus Sonder- und Förderschulen), wird kein Fremdsprachenunterricht angeboten. Aufgrund der guten Erfahrungen während der Freiwilligen Beruflichen Praktika im Ausland (Deutschland, Italien) hat die Schule ein Projekt ausgearbeitet: „Die Sprachbarriere spielerisch und mit Lust zu überwinden". Während dieses Projektes haben die Schüler/-innen und Lehrer/-innen die Möglichkeit, an Sprachkursen teilzunehmen, und monatlich findet die (deutsche und italienische) Sprachanimation in einer der Berufssparten statt. Dauer des Projektes: von Januar 2007 bis Mai 2008, insgesamt 14 Animationsblöcke in jeder von den beiden Sprachen. Unter einem Block

kuchařské, zahradnické, zámečnické práce a šití oděvů. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

Cíle:

- seznámit žáky se speciálními vzdělávacími potřebami s cizím jazykem tak, aby jej mohli využít v rámci jejich budoucí profese;
- zvýšit schopnost „běžné komunikace";
- přípravit na odborné praxe a pobyty v zahraničí;
- vytvářet nové pomůcky a pracovní materiály pro zapojení cizího jazyka do odborné výuky;
- motivovat učitele k využití prvků jazykové animace během odborné výuky i po skončení projektu

versteht man 4 aufeinander folgende Tage, 6 Unterrichtsstunden täglich. Die Gruppengröße ist 6 bis max. 10 Schüler/-innen. Die Sprachanimation findet in folgenden Berufsparten statt: Hilfs-, und Beikoch/in, Industriemechaniker/Metallbearbeiter, Näharbeiten. Das Projekt wird aus den Mitteln des Europäischen Sozialfonds und des Tschechischen Staates finanziert.

Ziele:

- Schüler/-innen mit Lernbehinderungen im Rahmen ihres Berufes in die Fremdsprache einzuführen und ihre Fähigkeiten zur „Alltagskommunikation " zu stärken;
- Vorbereitung für die Beruflichen Praktika und Aufenthalte im Ausland;
- neue Lern- und Arbeitsmaterialien entwickeln, die zur Integration der Fremdsprache während der beruflichen Ausbildung beitragen;
- die Lehrer/-innen zur Anwendung von Teilen der Sprachanimation auch nach Ablauf des Projektes während ihres Unterrichts motivieren

Das Kennen lernen findet im Gruppenraum des Internats statt, der in den folgenden Tagen zum Animationsstützpunkt erklärt wird.

Die Animateurin stellt den Animationsablauf vor und fängt mit den Schüler/-innen ein Gespräch über ihre Ausbildung an. Die meisten von ihnen haben in der Gesamtschule eine Fremdsprache gelernt, aber weil in der Berufschule keine Fremdsprachen unterrichtet werden, vertiefen sich die Kenntnisse nicht. Deshalb ist es am Anfang wichtig, den Wortschatzstand festzustellen und, wenn möglich, auf ihn aufzubauen, z. B. mit Hilfe des Spiels **Schwarz auf weiß**. Die Stimmung bessert sich, die anfänglichen Verlegenheiten der Schüler/-innen und Befürchtungen davor, was sie erwartet, schwinden. Es wird detailliert über die Herstellung von Lernmaterialien gesprochen. Die Gruppe kann zwischen verschiedenen Formen wählen (Memory-, Dominospiel usw.) oder sich eine eigene ausdenken. Der erste Tag ist den Vorbereitungen gewidmet, z.B. Einkäufen, Fotografieren etc., der zweite und dritte der Produktion und der vierte dem Ausprobieren in der Praxis.

Seznámení probíhá v klubovně internátu, která se na další dny stává animační základnou. Animátorka nastíní průběh animace a navazuje se žáky rozhovor o jejich oboru. Většina z nich měla na základní škole cizí jazyk, ale jelikož se na učilišti jazyky nevyučují, znalosti se neprohlubují. Proto je na začátku důležité zjistit stav slovní zásoby a pokud možno s ní dál pracovat. Např. formou hry **Černé na bílém**. Nálada se postupně lepší, počáteční rozpaky žáků a obavy z toho, co je čeká, mizí. Krok za krokem se začínají seznamovat s výrobou učební pomůcky. Mají možnost vybrat si jednu z nabízených možností (pexeso, domino atd.), nebo navrhnout nějakou jinou formu. První den je věnován přípravám, například nákupu, focení atd., druhý a třetí samotné výrobě pomůcky a čtvrtý den shrnutí a vyzkoušení pomůcky v praxi.

Pro obor kuchařské práce se vyrábí stolní hra, neboli potravinářský zeměpis. Nejdříve se vyrazí s žáky na nákup do supermarketu. Mají za úkol najít cca 30 ks různých potravin, které jsou v Česku oblíbené či typické a zjistit město, kde se vyrábí. S potravinami se jde zpět do školy. V příštích dnech se jejich obsah využije na svačiny, pro hru jsou potřeba pouze obaly. Je třeba zjistit, jaké informace jsou na obalech a jsou-li podobné jako v Německu. Pro srovnání mají žáci několik obalů německých potravin. Pak je důležité vytvořit herní kartičky s českým i německým názvem produktu, jeho druhu (Olomoucké syrečky – sýr, mléčná potravina) a jménem města, kde se vyrábí. Základem stolní hry je laminovaná mapa ČR. Na ní se vyznačí trasa, která vede městy, ze kterých vybrané potraviny pochází. Každý z žáků si pro sebe vyrobí vlastní herní figurku. Jako podstavce slouží samotvrdnoucí hmota, do které se zasunují čtvrtky s obrázky. Na startu už stojí klobása Bratwurst, chňapka Topflappen, mikrovlnka Mikrowelle a další. Hraje se samozřejmě německy - při počítání a tazích figurkou, při pojmenování potraviny, potažmo jejího použití v kuchyni. Vstoupí-li hráč na políčko zvýrazněného města, musí najít ve velké krabici produkt, který do města patří, a něco o něm říct. Je-li informace správná, vezme si barevný lísteček jako bonus. Nevyhrává ten, kdo je nejrychleji v cíli, ale ten, kdo má nejvíce barevných lístků.

Do učiliště přijíždí během roku žáci z německých partnerských škol na výměnné praxe v různých oborech. Vyrobená hra je jak pro české, tak německé žáky jednou z možností, jak překonat počáteční jazykovou bariéru v rámci jejich odbornosti.

Mit Schüler/-innen von der Ausbildung Bei- und Hilfskoch/in wird ein Tischspiel mit dem Thema Lebensmittelgeographie hergestellt.

Zuerst geht es mit den Schüler/-innen in den Supermarkt. Sie haben die Aufgabe, 30 Stück von verschiedenen in Tschechien beliebten oder typischen Lebensmitteln zu finden und die Stadt herauszufinden, sie in der hergestellt werden. Mit den Lebensmitteln geht es wieder in die Schule zurück. In den nächsten Tagen werden sie für die Brotzeitvorbereitung ausgenutzt, für das Spiel werden nur die Verpackungen gebraucht. Diese müssen genau durchgelesen werden. Welche Informationen stehen drauf, sind sie ähnlich wie in Deutschland? Zum Vergleichen stehen den Schüler/-innen deutsche Verpackungen zur Verfügung. Danach werden die Spielkarten hergestellt. Sie werden mit deutschem und tschechischem Produktnamen und auch mit der Lebensmittelkategorie (Olomoucké tvarůžky-Olmützer Quargerl, sýr-Käse, mléčná potravina-Milchprodukt) und dem Stadtnamen, wo das Produkt hergestellt wird, beschriftet. Als Spielplan dient eine laminierte Landkarte von Tschechien. In diese wird der Weg von Stadt zu Stadt eingezeichnet, wo die ausgewählten Lebensmittel herkommen. Jede/-r Schüler/-in baut sich eine Spielfigur. Das Untergestell wird aus lufthärtender Masse so geformt, dass man verschiedene Kartonbilder hinein schieben kann. Am Start stehen bereits klobása Bratwurst, chňapka Topflappen, mikrovlnka Mikrowelle usw. Es wird selbstverständlich auf Deutsch gespielt: beim Zählen, bei den Zügen mit Figuren, man nennt die Produktnamen auf Deutsch und fügt z. B. noch die Verwendung in der Küche ein. Wenn ein/-e Spieler/-in auf ein hervorgehobenes Spielfeld der Stadt kommt, muss er in einer großen Schachtel das richtige Produkt finden und etwas darüber erzählen. Wenn die Informationen richtig sind, nimmt er sich ein farbiges Stück Papier als Bonus. Es gewinnt nicht derjenige, der am schnellsten im Ziel ist, sondern der mit den meisten Bonuszetteln.

In die Berufschule kommen während des Jahres Schüler/-innen von deutschen Partnerschulen zu beruflichen Praktika. Das hergestellte Spiel ist eine von den Möglichkeiten, wie die deutschen und tschechischen Schüler/-innen ihre anfängliche Sprachbarriere innerhalb ihres Berufes ein wenig abbauen können.

V roce 2006 získává Tandem Evropskou jazykovou cenu Label za využití jazykové animace v rámci programu odborných praxí.

Im Jahre 2006 erhält Tandem das Europäische Sprachensiegel für den Einsatz von Sprachanimation bei dem Programm „Freiwilige berufliche Praktika".

beiSPIELE
příKLADY

Baj fortbyldungen
Na seminahrschiech

Jazykovou animaci lze výborně včlenit do programu multilaterálního semináře, jehož hlavním cílem není seznámení se s cizí řečí, ale například navázání projektových partnerství, diskuze na politická témata, či plánování projektů.

Pomocí jazykové animace lze dosáhnout i cílů, které nejsou pro seminář prioritou, ale úspěch semináře ovlivňují, jako např. integrace skupiny. Jazyková animace může být součástí úprav a zvelebení místností, může být využita při rozdělování pokojů, odlehčit počáteční seznamovací situace a fungovat např. jako warming-up. Též se hodí pro prezentaci jednotlivých zemí v rámci interkulturního mezinárodního večera a v závěru semináře pro rozloučení.

Další oblastí, kde lze jazykovou animaci využít, jsou kurzy například v příhraničních regionech, během nichž hraje nejen jazykové, ale i interkulturní porozumění důležitou roli. Jelikož klasická výuka jazyků představuje často velké časové zatížení a klade vysoké nároky, slaví animace díky svojí hravosti a svému postupu směřovanému k praktickému využití velké úspěchy; pozitivní zkušenosti motivují účastníky

Sprachanimation lässt sich sehr gut in das Programm eines multinationalen Seminars integrieren, in dem die Annäherung an die anderen Sprachen nicht das Hauptziel ist, zum Beispiel bei einer Partnerbörse, einem politischen oder einem Projektplanungsseminar.
Dabei werden auch wichtige Ziele erreicht, die nicht ausdrücklich formuliert werden, wie zum Beispiel die Integration innerhalb der Gruppe. Die Sprachanimation kann Teil der Raumgestaltung sein, bei der Zimmerverteilung eingesetzt werden, die Vorstellungsrunde auflockern oder als Warming-up genutzt werden. Außerdem erleichtern Sprachspiele das Kennen lernen. Bei einem interkulturellen Länderabend bietet sich Sprachanimation zur Präsentation der jeweiligen Länder an und am Ende der gemeinsam verbrachten Zeit für die Abschiedsrunde.
Ein weiterer Einsatzort der Sprachanimation sind Kurse, beispielsweise im grenznahen Raum, wo sowohl die sprachliche als auch interkulturelle Verständigung mit dem Nachbarn eine wichtige Rolle spielt. Da für Fachkräfte das Erlernen einer neuen Sprache im herkömmlichen Sinne häufig mit einem großen Zeitaufwand verbunden ist und viel

k další samostatné práci s jazykem.

Überwindungskraft kostet, bietet die spielerische und anwendungsorientierte Herangehensweise der Sprachanimation eine ideale Alternative. Die positiven Erlebnisse motivieren die Teilnehmenden zur weiteren selbständigen Beschäftigung mit der jeweils anderen Sprache.

Begleitender Sprachkurs für Projektakteure/-innen
Doprovodný jazykový kurz

V rámci několikaletého projektu probíhá spolupráce mezi českými a německými obcemi, které spolu těsně sousedí. Tato spolupráce se týká nejvíce starostů, popř. dalších oddělení místní samosprávy, či pracovnic a zástupců různých úřadů. Především německá strana vyslovuje přání naučit se alespoň několik slov česky, jelikož někteří partneři na české straně mají základní znalosti němčiny. Vzniká společný česko-německý jazykový kurz pro účastníky a účastnice projektu z obou zemí. Shodou okolností je jazyková animátorka, která kurz vede, součástí výše uvedeného příhraničního projektu jako jeho koordinátorka.

Cíle:

- zprostředkovat základní informace o jazyku sousední země a zlepšit již stávající jazykové znalosti ;
- vzájemné seznámení účastníků projektu mimo rámec oficiálních konferenčních situací;
- poznat sousední region

Kurz je koncipován pro 10-15 účastníků projektu. Kurz probíhá jednou za 14 dní, nebo jednou měsíčně, podle časového vytížení účastníků, pokaždé po dobu 2-3 hodin ve večerních hodinách, převážně v zimním období. Místo konání je střídavě na české a německé straně, čímž dochází k propojení s regionem a zároveň je zprostředkován i kontakt účastníků s přirozeným jazykovým prostředím.

Příklady tematických částí kurzu:

- **Cedule a nápisy** - pomocí projekčního zařízení se představí fotografie různých cedulí a nápisů z Čech a Německa (obchody, do-

In einem mehrjährigen Projekt arbeiten deutsche und tschechische Nachbargemeinden beiderseits der Grenze zusammen. Dabei sind zum Beispiel die Bürgermeister/-innen und gegebenfalls auch weitere Abteilungen oder Behördenvertreter/-innen involviert. Insbesondere auf deutscher Seite entsteht der Wunsch, auch etwas Tschechisch zu können, da bei etlichen tschechischen Partnern/-innen Deutschkenntnisse vorhanden sind. Ein gemeinsamer deutsch-tschechischer Sprachkurs für die deutschen und tschechischen Akteure/-innen des Projekts findet statt. Idealerweise ist die durchführende Sprachanimateurin selbst in das Projekt als Projektkoordinatorin involviert.

Ziele:

- Vermittlung erster Sprachkenntnisse in der Sprache des Nachbarn und Verbesserung vorhandener Sprachkenntnisse;
- gegenseitiges Kennen lernen der Akteure/-innen außerhalb der offiziellen Konferenzsituation;
- die Nachbarregion kennen lernen

Der Kurs richtet sich an 10 bis 15 aktive Projektmitarbeiter/-innen. Je nach zeitlicher Belastung finden die Treffen 14-tägig oder einmal monatlich jeweils abends für zwei bis drei Stunden statt, zeitweise nur in den Winterhalbjahren. Dabei wechseln die Treffpunkte zwischen der deutschen und tschechischen Seite, um einen besseren Bezug zu der Region vermitteln und um die Fremdsprache für jede/-n Teilnehmer/-in auch mit der Originalumgebung verknüpfen zu können.
Beispiele der Themeneinheiten:

- **Schilder** - Fotos von Beschilderungen (Läden, Wegweiser, Plakate...) in Deutschland und in Tschechien werden mit einem Beamer

pravní a orientační značení, plakáty). Účastníci a účastnice jsou schopni na základě kontextu porozumět cizojazyčným názvům, slovíčka se tím stávají plastičtější a do učebny tak proniká reálný život. Ukazuje se, kolik společného má každodenní život v obou zemích i přes rozdílnost jazyků. Navazuje práce s pexesem o cedulích a nápisech (pošta-Post, kadeřník-Frisör atd.).

- **Veřejná správa a úřady** - Česká a německá označení a názvy různých správních jednotek (např. obec – okres - kraj atd.) jsou napsaná na různě velikých kolech z kartonů a rozdána účastníkům. Nalezení stejně velkých kol umožní překlad dané správní jednotky a velikost kruhů zároveň ukazuje pozici v rámci veřejné správy státu.

- **Státní svátky** - Účastníci společně sestaví kalendář se všemi

vorgeführt. Die Teilnehmer/-innen können viele fremdsprachliche Begriffe aus dem Zusammenhang erkennen, die Vokabeln werden plastischer, das reale Leben kommt in den Kursraum. Es wird deutlich, wie ähnlich sich der Alltag trotz zweier verschiedener Sprachen ist. Aufbauend wird ein Memory mit Schilderpaaren (Post – Pošta, Frisör-Kadeřník usw.) gespielt.

- **Verwaltung** - Die deutschen und tschechischen Vokabeln für die unterschiedlichen Verwaltungseinheiten (zum Beispiel Gemeinde, Landkreis, Bezirk usw.) werden jeweils auf unterschiedlich große Pappkreise geschrieben und an die Teilnehmer/-innen verteilt. Durch das Zusammenfinden der gleich großen Kreise erklärt sich die darauf befindliche Vokabel, durch die unterschiedliche Größe wird die Einordnung innerhalb der staatlichen Verwaltungsgliederung deutlich.

- **Feiertage** - Die Teilnehmer/-innen erstellen einen gemeinsamen Feiertagskalender mit allen tschechischen und deutschen Feiertagen vom 1. Januar bis 31. Dezember. Oftmals ergeben sich dadurch Gespräche und Erklärungen über die jeweiligen Anlässe und Bräuche, die Teilnehmer/-innen erhalten einen ersten Einblick in das Alltagsleben der Partner/-innen und auch die Geschichte des Landes.

- **Restaurant** - Zunächst werden einige typische Vokabeln und Phrasen eines Restaurantbesuchs mit Hilfe von Eselsbrücken vermittelt (Ist dieser Platz wohl noch volno? Es ist bezectný, sich an einen besetzten Tisch zu setzen.) Dann wird eine zweisprachige Speisekarte ausgegeben und durchgesprochen, jede/-r stellt sich sein/ihr Lieblingsmenü in der Fremdsprache zusammen und bekommt Bilder der jeweiligen Speisen, um die Vokabeln besser mit dem Gericht verknüpfen zu können. Aufbauend können gemeinsam Kellner-Gast-Gespräche durchgespielt werden.

Durch die Mischung deutscher und tschechischer Teilnehmer/-innen ist jede/-r sowohl muttersprachliche/-r Fachmann/-frau, was auch die Vermittlung von regionalen Dialekten ermöglicht, als auch Lernende/-r, der/die die Sprache gleich mit Mutter-

českými a německými státními svátky od 1. ledna do 31. prosince. Často dochází k rozhovorům a vysvětlování důvodů, proč je který den státním svátkem, jak probíhají jeho oslavy, jaké jsou s ním spojené tradice. Účastníci tím získávají lepší přehled o každodenním životě v sousední zemi a pronikají částečně i do její historie.

- **Restaurace -** Nejprve je potřeba zprostředkovat typická slovíčka a fráze při návštěvě restaurace. K tomu se používají různé mnemotechnické pomůcky (Ist dieser Platz *wohl* noch *volno*?, Es ist *bezectný*, sich an einen *besetzten* Tisch zu setzten.). Poté je rozdán dvojjazyčný jídelní lístek a diskutuje se o jednotlivých položkách. Každý má za úkol sestavit své oblíbené menu v cizím jazyce a obdrží obrázky jednotlivých jídel, aby si slovíčka lépe zapamatoval a propojil. V návaznosti na to je možné simulovat konverzaci mezi obsluhou a hostem v restauraci.

To, že je skupina dvojjazyčná a skládá se z rodilých mluvčích, staví každého z nich do role specialisty, což umožňuje přirozeně zprostředkovat regionální jazyková specifika (dialekty, nářečí) a zároveň právě naučené okamžitě vyzkoušet. Kromě toho vznikají při průběhu kurzu situace pro neformální výměnu informací o společném projektu, což prospívá kontinuální spolupráci.

Jelikož kurz využívá metody jazykové animace, není nutné věnovat další čas mezi jednotlivými bloky učení slovíček a frází, což by pro mnohé účastníky bylo problematické. Pro zájemce, kteří chtějí dále prohlubovat znalosti cizího jazyka, je tento kurz motivací a přípravou na běžné jazykové kurzy.

sprachlern/-innen ausprobieren kann. Außerdem ergibt sich am Rande der Treffen die Gelegenheit, sich informell über den Stand der Projektarbeit auszutauschen, was eine konstruktive Arbeit erleichtert.

Durch die sprachanimatorische Ausrichtung des Kurses muss außerhalb der Treffen nicht noch Zeit fürs Vokabellernen und dergleichen aufgewendet werden, was bei vielen Projektakteuren/-innen zu einem Problem führen könnte. Für interessierte Teilnehmer/-innen bedeutet der Kurs Motivation und Vorbereitung für den Besuch eines weiterführenden Sprachkurses.

Planungsseminar für deutsch-tschechische Schulprojekte
Plánovací seminář česko-německých školních projektů

Účastníky semináře, který se věnuje plánování a financování česko-německých projektů, jsou učitelé a učitelky z Česka a Německa. Jejich cílem je vytvořit a uskutečnit společně se zástupcem jejich partnerské školy výměnný projekt. Semináře se účastní jak učitelé, kteří již zkušenosti s prací na projektech mají, tak i ti, kteří teprve začínají. Jazyková animace se tak obrací na multiplikátory ve školní oblasti.

Deutsche und tschechische Lehrer/-innen nehmen an einem Seminar teil, dessen Thema Projektplanung und -finanzierung lautet. Die Pädagogen/-innen haben es sich zur Aufgabe gemacht, mit einer Partnerschule aus dem anderen Land ein Projekt zu entwickeln und durchzuführen. Es sind Fachkräfte vertreten, die bereits an einem Projekt arbeiten sowie Lehrer/-innen, die Erfahrungen zu dem Thema sammeln wollen. Die Sprachanimation richtet sich somit an Multiplikatoren/-innen im Schulbereich.

Ziele:

- aufzeigen, wie Kindern in der meist kurzen Zeit eines Projekts oder Austauschs die Angst vor der anderen Sprache genommen und Barrieren abgebaut werden können;
- zeigen, wie man auch zu kleinen Erfolgen kommen kann;
- die Teilnehmer/-innen Sprachanimation erleben lassen, damit sie diese später an ihre Schüler/-innen weitergeben können;
- die Stimmung mit Spielen auflockern

Das Seminar beginnt am Nachmittag. Der erste Abend ist geprägt von Kennenlernspielen, da das Kennen lernen der Teilnehmer/-innen untereinander und des Leitungsteams zum Gelingen eines Seminars wesentlich beiträgt. Die sprachanimierenden Spiele dienen einem lockeren Anfang und dem Erlernen der Namen, gut eignet sich hierfür das Spiel **Namensdinge**. Als Einführung für Lehrer/-innen, die der tschechischen Sprache nicht mächtig sind, gibt es das **Zuordnungspiel**.

Jede Seminareinheit beginnt mit einem Sprachanimations-Warming-up. Lachen und Bewegung machen den Geist frei für die thematischen Einheiten. Ein Beispiel dafür ist das Spiel **Hau ár jů** oder das

Cíle:

- dokázat, že je možné i ve velice omezeném čase projektu (výměny) zbavit děti strachu z cizí řeči, a tak odstranit možné bariéry;
- ukázat, jak dosáhnout malých, ale znatelných pokroků;
- dopřát účastníkům zažít si jazykovou animaci, aby ji mohli dále zprostředkovat svým žákům ;
- pomocí drobných her uvolnit atmosféru

Seminář začíná odpoledne. První část programu je věnována vzájemnému seznámení. Dobré seznámení účastníků mezi sebou a s vedoucím týmem je základem vydařeného semináře. Jazykové hry napomáhají uvolnění počátečního napětí a zapamatování jmen ostatních účastníků, např. Hláska – Předmět. Pro účastníky neznalé „tajů" češtiny se hodí **Přiřazovačka**.

Na začátku každé seminární části se zařazuje jazykově-animační warming-up. Smích a pohyb účastníky uvolní a připraví je na tematickou část semináře. Příkladem takových her jsou **Hau ár jů** nebo **ABC**. Během této hry účastníci vytváří popisky různých předmětů, a zároveň si díky jejímu haptickému aspektu snáze zapamatují označení dané věci v cizím jazyce. Následuje **ABC v pohybu**. Pomocí této hry, která je založena na rychlosti a soutěživosti, si účastníci ještě jednou zopakují slova, která se už během semináře naučili.

V průběhu akce polepí účastníci vybavení seminární místnosti českými a německými výrazy, přičemž dojde také na Přiřazovačku. Tak jsou po celou dobu některá slova, jako např. Stuhl (židle), Tür (dveře), Fenster (okno), účastníkům stále na očích.

K bližšímu poznání kultury druhé země přispěje společný **Česko-německý večer**. Pro tuto příležitost přivezou účastníci typickou specialitu své země nebo místa svého bydliště a představí ji ostatním. V této části semináře dochází často k nejintenzivnějšímu stmelení skupiny.

Během semináře je představena i teorie jazykové animace, což může napomoci účastníkům při jejím zapojení do vlastních projektů. Na závěr se hraje na **Čápy a tučňáky**.

ABC-Spiel, bei dem sich die Teilnehmer/-innen beim Zusammensuchen verschiedener Gegenstände, die sie benennen, Wörter einprägen. Auch das **Flipchartspiel** steht mit auf dem Programm. Durch das Spiel, das von Geschwindigkeit und Wettbewerbssituation lebt, werden Wörter, die während des Seminars geübt wurden, noch einmal wiederholt. Im Laufe des Seminars hängen die Teilnehmer/-innen Beschriftungen an Einrichtungsgegenstände, parallel dazu kommt das Zuordnungspiel zum Einsatz. So werden über die gesamte Seminarzeit hinweg bestimmte Wörter wie zum Beispiel židle (Stuhl), dveře (Tür), okno (Fenster) wiederholt, da die Beschriftungen ständig zu sehen sind.

Zum näheren Kennen lernen der anderen Kultur und der Gewohnheiten dient der **deutsch-tschechische Abend**. Bei dieser Veranstaltung bringt jede/-r eine typische Lokal- oder Landesspezialität mit und stellt diese den anderen vor. Hierbei kommt es meist zu einem intensiven Zusammenwachsen der Gruppe.
Um den Lehrkräften eine Hilfe für ihre deutsch-tschechischen Schülertreffen zu geben, wird zudem die Theorie der Sprachanimation behandelt. Den Abschluss des Seminars bildet das **Storchspiel**.

beiSPIELE
příKLADY

Unt andrsvó
A jindä

Jazyková animace pro všechny!

Jazykovou animaci je možné využít při mnoha různých příležitostech a provozovat ji téměř kdekoli (např. v autobuse) a jakkoli dlouho (např. pět minut se spolkovou kancléřkou). Původ, věk (v mateřské škole stejně jako v domově důchodců) a počet zúčastněných (1 i více než 100) jsou rovněž velmi variabilní.

Sprachanimation für alle!

Sprachanimation kann bei den verschiedensten Gelegenheiten eingesetzt werden. Sie kann nahezu an jedem Ort (zum Beispiel im Bus) und beliebig lange beziehungsweise kurz (zum Beispiel nur fünf Minuten mit der Bundeskanzlerin) durchführt werden. Herkunft, Alter (im Kindergarten genauso wie im Altersheim) und Anzahl der Teilnehmer/-innen (1 bis über 100) sind ebenfalls variabel.

- **„Fest der Freunde" (Slavnost přátel), UNESCO - Světový den mládeže, 7. července 2006, Stuttgart**

Fotbalové pexeso: jeden si vymyslí slovo a nakreslí jeho význam na pevný papír A4 (na zadní stranu nakreslí např. obrys své ruky). Poté dostane jiný papír, na kterém je již předkreslený fotbalový míč, do jehož některé výseče napíše význam daného slova ve své řeči (na zadní straně je opět obrys ruky). Každý zúčastněný tak napíše jeden pojem na fotbalový míč a k němu nakreslí obrázek. Tím vznikne v průběhu dne velké mnohojazyčné pexeso, které je možné hrát s mnoha lidmi.
www.youth2006.de

- **Spolková kancléřka Angela Merkelová u informačního stánku Tandemu, 25. března 2007, Den Evropy, Berlín**

Během pěti minut je spolková kancléřka pomocí kvizu "**Chcete býti polyglotem?**" a textu **Kajne Angst** „jazykově animována". Publikum je nadšeno.

- **„Fest der Freunde" beim Unesco-Weltjugendtag am 7. Juli 2006 in Stuttgart**

Fußball-Memory: Eine Person denkt sich ein Wort aus und malt dazu eine Zeichnung auf festes DIN A4-Papier (auf der Rückseite kann zum Beispiel der Handumriss gezeichnet werden). Anderes Papier: ein vorgezeichneter Fußball, in dessen Lederabschnitte das Wort in der eigenen Sprache geschrieben wird (Rückseite wieder ein Handumriss). Jede/-r Teilnehmer/-in vervollständigt in der eigenen Sprache die Begriffe auf den Fußbällen und malt auch einen Begriff... So entsteht im Laufe des Tages ein großes vielsprachiges Memory, das mit vielen Menschen gespielt werden kann. (Details gibt es auf www.youth2006.de)

- **Bundeskanzlerin Angela Merkel während des Europatages in Berlin am 25. März 2007 beim Tandem-Infostand**

In lediglich fünf Minuten konnte die Bundeskanzlerin mit Teilen des Quiz „**Wer wird Tschechisch-Sprechär?**" und dem Text **Kajne Angst** sprachanimiert werden. Nicht nur die Pressevertreter/-innen waren begeistert…

- **Oslava výročí „10 let Tandemu“, 27. dubna 2007, Regensburg**

Kolem 130 zástupců českých a německých institucí je během 20 minut zasvěceno do jazykové animace. Usmívá se také česká náměstkyně ministryně školství Eva Bartoňová.

- **Deutsch-Mobil, 17. února - 3. března 2006, 10 českých měst**

Deutsch-Mobil - akce pražského Goethe Institutu, jejímž cílem je vzbudit zájem o “němčinu jako cizí jazyk”. Jazykoví animátoři jsou pevnou součástí programu. Musí prokázat jistou flexibilitu - pracují jak s malými náhodně vytvořenými skupinami, tak i s 2-3 školními třídami najednou. Pokaždé v cca dvacetiminutových blocích.

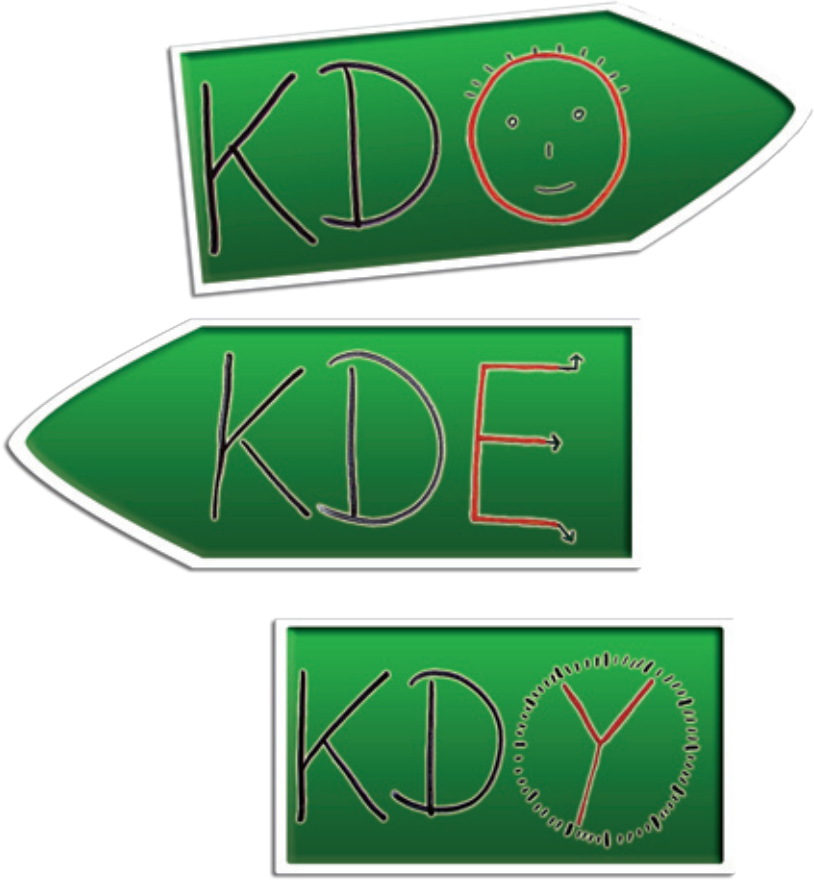
- **Jubiläumsfeier „Zehn Jahre Tandem“ am 27. April 2007 in Regensburg**

Etwa 130 Gäste deutscher und tschechischer Institutionen wurden 20 Minuten lang in die Sprachanimation eingeführt. Da musste auch die tschechische Vizeministerin schmunzeln…

- **Das Deutsch-Mobil vom 17. Februar bis 3. März 2006 in zehn tschechischen Städten**

Eine Aktion des Goethe Instituts Prag, die das Interesse für Deutsch als Fremdsprache wecken sollte. Sprachanimateure/-innen waren ein fester Bestandteil der Veranstaltung und sie mussten flexibel mit kleinen, zufällig gebildeten Gruppen arbeiten, genauso wie mit zwei bis drei Gruppen gleichzeitig. Die Animation dauerte jeweils rund 20 Minuten.

Rozcestník – Wegweiser
když – wenn

hledám jazykového animátora:
ich eine/n Sprachanimateur/-in suche:

www.animace.ahoj.info
www.animace.ahoj.info

chci podrobné informace o jazykové animaci - online:
ich detaillierte Informationen über Sprachanimation will - online:

www.tandem.adam.cz
CZ – Rubrika „Projekty"
www.tandem-org.de
DE – Rubrik „Tschechisch lernen"

hledám informace v knižní podobě:
ich nach Informationen in Buchform suche:

Do kapsy– malý jazykový průvodce
Für die Hosentasche – kleiner Sprachführer

Sprachanimation XXL

Česko-německé setkání - příručka pro školy a sdružení dětí a mládeže
Deutsch-tschechische Begegnungen – Praxishandbuch für Schule und Jugendarbeit

Eurogames – soubor her, Spielsammlung

www.tandem.adam.cz
CZ – Rubrika „Publikace"
www.tandem-org.de
DE – Rubrik „Materialien"

hledám jazykově-animační hry:
ich nach Sprach- und Animationsspielen suche:

www.triolinguale.eu
Triolinguale – CD ROM
(vydavatel/Herausgeber - Tandem)

chci se stát jazykovým animátorem:
ich Sprachanimateur/-in werden möchte:

Tandem pořádá vzdělávací kurzy jazykové animace
www.tandem.adam.cz Rubrika „Akce"
Tandem organisiert Sprachanimationsausbildungen
www.tandem-org.de Rubrik „Termine"

chci informace o jazykové animaci v jiných jazycích:
ich mehr Informationen über Sprachanimation in anderen Sprachen suche:

- německo-polské oblasti - Německo-polská agentura pro mládež
- deutsch-polnisch – Das Deutsch-Polnische Jugendwerk
  www.dpjw.de

- německo-francouzské oblasti – Německo-francouzská agentura pro mládež
- deutsch-französisch – Deutsch-Französisches Jugendwerk
  www.dfjw.org

Über Tandem
O Tandemu

Tandem
Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže (Plzeň)
Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch (Regensburg)

Sedláčkova 31
CZ-30614 Plzeň
fon +420 - 377 634 755
fax +420 - 377 634 752
tandem@tandem.zcu.cz
http://tandem.adam.cz

Tandem...
- se zabývá výměnami české a německé mládeže
- podporuje učitele a pracovníky s mládeží, kteří mají zájem o kontakty se sousední zemí
- působí po celé republice
- koordinuje a propojuje projekty česko-německých setkávání
- umožňuje výměny již v předškolním věku
- nabízí středním školám a odborným učilištím možnost absolvovat praxi v sousední zemi

Co nabízí Tandem?
Informace
Vydáte-li se na cestu do Německa, budete mít jistě mnoho otázek, na které byste rádi znali odpověď - Tandem vám nabízí informace týkající se této země, možností financování projektů, struktury práce s mládeží, školního systému, jazykového vzdělávání ale i jiných témat. Jste zvědaví? Napište si o informace nebo nás navštivte na internetu:
http://tandem.adam.cz

Tandem
Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch (Regensburg)
Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže (Plzeň)

Maximilianstr. 7
D-93047 Regensburg
fon +49-(0)941 - 58 55 7 -0
fax +49-(0)941 - 58 55 7 -22
tandem@tandem-org.de
www.tandem-org.de

Tandem ...
- ist deutsch-tschechischer Jugendaustausch konkret
- unterstützt Lehrer/-innen und Jugendleiter/-innen mit Interesse am Nachbarland
- arbeitet bundesweit und grenzüberschreitend
- koordiniert, vernetzt und fördert Projekte der deutsch-tschechischen Jugendbegegnung
- ermöglicht Begegnungen bereits im Vorschulalter
- bietet über Berufsschulen und Ausbildungsbetriebe Berufspraktika im Nachbarland an

Was bietet Tandem?
Information
Der Weg ins Nachbarland beginnt mit vielen Fragen - Tandem bietet Informationen zu Landeskunde, Finanzierungsmöglichkeiten, Strukturen der Jugendarbeit, Schulsystemen, Sprachqualifizierung und anderen Themen. Neugierig? Fordern Sie die Publikationsliste an oder besuchen Sie uns im Internet unter http://www.tandem-org.de

Individuální poradenství
Na vytvoření projektu neexistuje žádný recept - každé setkání mládeže probíhá jinak. Máte speciální přání nebo potřebujete pomoc v oblasti pedagogické, obsahové nebo organizační? Tandem vám rád poradí. Zkontaktujte nás!

Zprostředkování kontaktů
Kdo hledá, ten najde - je jedno, zda jednotlivec nebo skupina. S pomocí našich spolupracovníků (tzv. „Kontaktíci") a díky naší partnerské on-line databázi najdete odpovídajícího partnera v sousední zemi. Na obou stranách hranice je ve školách a sdruženích velký zájem o setkání mládeže. Tandem pravidelně pořádá partnerské burzy, na kterých můžete navázat osobní kontakty. Při hledání odborníků a institucí vám rovněž rádi pomůžeme.

Financování
Na projekty je třeba peněz - Tandem vám pomůže orientovat se v džungli finančních podpor určených pro setkání mládeže. Tandem Regensburg spravuje z pověření Spolkového ministerstva pro rodinu, seniory, ženy a mládež finanční prostředky určené pro česko-německé projekty. Tandem vám bohužel nemůže finančně přispět na projekty v oblasti školních výměn.

- V rámci programu „Učit se navzájem" nabízí Tandem pracovníkům z oblasti práce s mládeží možnost hospitovat v některém ze zařízení pro mládež v sousední zemi.
- Žáky, absolventy odborných a učňovských škol a mladé lidi ohrožené nezaměstnaností zve Tandem k výměnám v rámci programu odborných praxí.
- V rámci programu Odmalička podporuje Tandem setkávání českých a německých dětí do 6 let a spolupráci předškolních zařízení v příhraničních regionech na česko-německé hranici (www.odmalicka.info).
- Program „Vzdělávání" umožňuje poskytnutí příspěvku na vzdělávací semináře v SRN pro české pracovníky s mládeží. Podpora činí až 80% účastnického poplatku. Máte zájem? Rádi vás budeme informovat o aktuální nabídce. Žádosti se podávají na Tandem Plzeň.

Individuelle Beratung
Patentrezepte gibt es nicht - jede Jugendbegegnung verläuft anders. Haben Sie Fragen oder brauchen Sie in pädagogischer, inhaltlicher oder organisatorischer Hinsicht Unterstützung? Das Tandem-Team steht Ihnen gerne mit Rat und Tat zur Seite. Kontaktieren Sie uns!

Vermittlung von Kontakten
Wer sucht, der findet - ob allein oder in der Gruppe. Auf beiden Seiten der Grenze besteht in Schulen, Jugendvereinen ebenso wie in Kindergärten großes Interesse an Begegnungen. Mit Unterstützung der Tandem-Online-Kontaktbörse sowie unseren „Kontaktlotsinnen" finden Sie eine geeignete Partnerinstitution im Nachbarland.

Finanzierung
Ohne Moos nix los - Tandem bietet Ihnen Orientierung im Dschungel der Fördermöglichkeiten von Jugendbegegnungen. Tandem Regensburg verwaltet im Auftrag des Bundesministeriums für Familie, Senioren, Frauen und Jugend die „Sondermittel Tschechische Republik", die für Träger der Jugendarbeit zur Verfügung stehen. Fragen Sie uns! (Schulische Austauschmaßnahmen können von Tandem leider nicht finanziell unterstützt werden.)

- Im Rahmen des Programms Voneinander lernen bietet Tandem Einzelpersonen aus der Jugendarbeit die Möglichkeit, in Jugendeinrichtungen des Nachbarlandes zu hospitieren.
- Mit dem Programm Freiwillige Berufliche Praktika lädt Tandem Berufsschüler/-innen, arbeitslose Jugendliche und junge Arbeitnehmer/-innen zum Praktikum im Nachbarland ein.
- Grenzüberschreitende Begegnungen von Kindern unter sechs Jahren und Erfahrungsaustausch im Vorschulbereich bietet das Programm Von klein auf / Odmalička in den Grenzlandkreisen. (www.vonkleinauf.info)
- Fortbildungsstipendien fördern die Teilnahme tschechischer Fachkräfte, z.B. Jugendleiter/-innen, an Fortbildungsveranstaltungen in Deutschland. (Anmeldung über Tandem Pilsen)

Další vzdělávání

Komu se nelení, tomu se zelení - Tandem vám umožní poznat blíže praxi v oblasti výměn české a německé mládeže. Na jedno a vícedenních akcích máte možnost se setkat s lidmi stejného zaměření, s nimiž budete společně pracovat na tématech z oblasti interkulturní pedagogiky, reálií a práce s mládeží. Zde můžete převést vaši představu o projektu do konkrétní podoby.

Co byste o Tandemu ještě měli vědět

Tandem...

- ... existuje v Česku (Plzeň) a v Německu (Regensburg).
- ... **Plzeň** je zařízení českého Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy a je součástí Západočeské univerzity.
- ... **Regensburg** je zařízení německého Spolkového ministerstva pro rodinu, seniory, ženy a mládež, Svobodných států Bavorska a Saska. Nadřízenou organizací je Bavorský kruh mládeže.
- ... se pravidelně představuje v rámci prezentačních dnů v různých regionech po celé republice. Zde máte možnost osobně se seznámit s jeho pracovníky.
- ... najdete též na internetu:
  http://tandem.adam.cz nabízí kontakty, informace o akcích, dobré rady, pracovní materiály, odkazy na jiné důležité stránky týkající se mezinárodních výměn mládeže a mnohé jiné.
  www.ahoj.info je česko-německý internetový portál pro mladé lidi se zájmem o Česko, nová média a komunikaci, na jehož podobě se mohou sami spolupodílet. Portál je podporován Německým svazem mládeľnických ubytoven (DJH).

Fortbildungen

Wer rastet, der rostet - das Tandem-Team qualifiziert Sie für die Praxis im deutsch-tschechischen Jugendaustausch. Bei ein- oder mehrtägigen Veranstaltungen treffen Sie Gleichgesinnte aus dem Nachbarland. Sie arbeiten gemeinsam an Themen der interkulturellen Pädagogik, Landeskunde und Jugendarbeit. So kommen Sie der konkreten Umsetzung Ihrer eigenen Projekte näher. Interessiert?
Wir informieren Sie gerne über aktuelle Angebote!

Was Sie sonst noch über Tandem wissen sollten

Tandem...

- ...gibt es in Deutschland (Regensburg) und in Tschechien (Pilsen).
- **...Regensburg** ist eine Einrichtung des deutschen Bundesministeriums für Familie, Senioren, Frauen und Jugend sowie der Freistaaten Bayern und Sachsen. Die Trägerschaft liegt beim Bayerischen Jugendring.
- **...Pilsen** ist eine Einrichtung des tschechischen Ministeriums für Schulwesen, Jugend und Sport und der Westböhmischen Universität angegliedert.
- ...stellt sich regelmäßig im Rahmen von Info- und Beratungstagen in verschiedenen Regionen vor.
- ...finden Sie auch im Internet:
  www.tandem-org.de bietet Ihnen Kontakte, Informationen, Beratung, Materialien, Sprachspaß, Veranstaltungshinweise und vieles mehr.
  www.ahoj.info ist das deutsch-tschechische Internetportal zum Mitmachen für interessierte Jugendliche mit Lust auf Tschechien, neue Medien und Kommunikation. Das Jugendportal wird gefördert vom Deutschen Jugendherbergswerk (DJH).

nachWORT
doSLOV

A je to! Doufáme, že jste si čtení naší brožurky patřičně užili a že se bude do vašich rukou v budoucnu opět vracet. My, čeští a němečtí jazykoví animátoři, jejichž společnou a dobrovolnou prací tato brožurka vznikla, jsme o smyslu této metody pevně přesvědčeni a přáli bychom si, aby se postupně rozšířila do více oblastí. Tím by se nám podařilo nenechat jazykovou animaci ustrnout, ale dále ji rozvíjet a obměňovat.

Proto vám tímto chceme dodat nápady, nadšení i odvahu, abyste při své práci s dětmi, mladými lidmi i dospělými využívali jazykovou animaci, a probouzeli tak radost a chuť do společného „šprechtění".

Takže pozooor: Auf geht´s! Připravit, německy, teď!

Wir hoffen, das Lesen, Blättern und Schauen hat Ihnen Spaß gemacht.

Die Publikation ist in Zusammenarbeit von deutschen und tschechischen Sprachanimateuren/-innen auf ehrenamtlicher Basis entstanden. Alle, die an der Broschüre gearbeitet haben, haben dies gerne getan. Denn sie alle sind von der Methode der Sprachanimation überzeugt und würden sich wünschen, dass sie in möglichst vielen Bereichen erprobt, eingesetzt und weiterentwickelt wird.

Die Broschüre soll Sie dahingehend ermuntern, bei Ihrer Arbeit das Thema Sprache und Kommunikation nicht zu vergessen und mit Engagement Sprachanimation zu nutzen, um Kindern, Jugendlichen und Erwachsenen Freude am "Fremd-Sprechen" zu vermitteln.
In diesem Sinne: A je to! Auf die Plätze, Tschechisch, los!

Impres(s)um

Vydavatel / Herausgeber a/und ©:
Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem
Sedláčkova 31
CZ-30614 Plzeň
tel.: +420 377 634 755, fax: +420 377 634 752
e-mail: tandem@tandem.zcu.cz
http://tandem.adam.cz

Koordinierungszentrum Deutsch-Tschechischer Jugendaustausch Tandem
Maximilianstraße 7
D-93047 Regensburg
tel.: +49-941 58 557-0, fax: +49-941 58 557-22
E-Mail: tandem@tandem-org.de
http://www.tandem-org.de

Autoři a autorky/ Autoren/-innen (v / in „ABC"):
LIsa Baumann, Hana Bejlková, Petra Hlavničková, Lenka Hubáčková, Hansjürgen Karl, Lukas Mehnert, Judith M. Rösch, Ondřej Špaček, Katrin Wachter

Jazyková redakce / Redaktion: Petula Hermansky, Ivana Lubinová, Blanka Návratová, Juliane Niklas

Fotografie / Foto: Lenka Hubáčková, Hansjürgen Karl, Kateřina Karl-Brejchová, Marco Junghänel, Georg Pirker, Tereza Šimíková

Grafické práce, sazba / Layout und Satz: Zdeněk Zolnay

Tisk / Druck: Radek Pechman, Plzeň
Náklad / Druckauflage: 1000
ISBN: 978-3-925628-54-2
Plzeň, Listopad / November 2007

Podpořeno / Gefördert von

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikace odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejiím obsahem.

Education and Culture DG
'Youth in Action' Programme

Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung trägt allein der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Spolupráce / In Kooperation mit

občanské sdružení

Tvořivost - Kreativität
Rozmanitost - Vielfalt
Komunikace - Kommunikation

Tři zásadní součásti kultury, vzdělání a výchovy, k jejichž prosazování a prohlubování chce občanské sdružení TRK. os. svými projekty přispívat.

Drei wesentliche Bestandteile der Kultur, Bildung und Erziehung, zu deren Akzentuierung und Vertiefung möchte TRK. os. mit seinen Projekten beitragen.

design: atelierZOLNAY http://zolny.o2bar.cz

